

SOCIALISTISK • INFORMATION

DEMOCRACIA REAL YA

TEMA: *EU og krisen*

DSB FIRST: *Skandalen om udbud*

EGYPTEN: *Partier danner venstrefront*

OSAMAS DØD: *Hævnfølelsen stopper ikke*

Politisk forår

Det spirer og gror rundt om os. De seneste uger har oprøret spredt sig til Spanske storbyer. Inspirationskilden er klar. Det startede i Tunesien og spredte sig til hele det nordafrikanske og mellemøstlige område. Og nu er bølgen nået over Middelhavet. Der er store forskelle, men også nogle klare fælles træk: Arbejdsløshed, dårlige levevilkår og demokratisk underskud. Krisen kradser også i EU, og mennesker går på gaden og protesterer. Magthaverne i EU har de samme svar på krisen: Sociale forringelser, højere pensionsalder, brugerbetaling og løntrykkeri.

Venstrefløjen i EU-landene diskuterer ivrigt hvad vores svar skal være. Hvordan udvikler vi en strategi, der kan svare igen? Socialistisk Information har på nettet bragt en serie artikler om emnet, vi bringer et par at dem her i bladet (side 9 og side 13).

Her i Danmark diskuterer politikerne også kriseplaner. Vi bringer en analyse af S og SF's »Fair Løsning« (side 21), et godt afsæt for en diskussion af Enhedslistens rolle under en ny »rød« regering. Et andet sted at tage fat kunne være alle skandalerne om privatisering og udbud, f.eks. DSB First (side 26).

Det arabiske forår kunne give anledning til nogle diskussioner om organisering af folkelige magtorganer. Hvad er erfaringerne og hvorfor er det borgerlige demokrati utilstrækkeligt (side 40)?

Og i forlængelse af det: Hvorfor er der brug for en international organisering af de revolutionære kræfter?

Kort og godt der er brug for Fjerde Internationale, hermed en opfordring til at støtte indsamlingen til FI.

Redaktionen

Støt Indsamlingen til Fjerde Internationale !

Beløb indbetales på
reg.nr. 1551, kontonr. 5100852.

Kvartalsmagasinet **SOCIALISTISK • INFORMATION** udgives af SAP (Socialistisk Arbejderparti) – Dansk sektion af Fjerde Internationale.

SOCIALISTISK • INFORMATION redigeres og layouts af et udvalg bestående af: Åge Skovrind (Ansv.), Svend Vestergaard Jensen, Nina Trige Andersen, Jørgen Holst, Janus Noack, Bjarke Friberg, Bodil Rasmussen, Kirsten Sjøstrøm, Christina Celeste Nielsen, Rikke Winkler Nilsson (GUCK), Marie Dreier (GUCK)

Sign. artikler står for forfatterens egen regning. Henvendelse til redaktionen: si@sap-fi.dk

Et års abonnement på kvartalsmagasinet koster 200 kr. Bestil ved at skrive til si@sap-fi.dk eller via www.socialistiskinformation.dk

Socialistisk Information er også et netmagasin, se www.socialistiskinformation.dk. Her kan du også tilmelde dig netmagasinets nyhedsbrev, som udsendes hver 14. dag.

Print: Christensen Grafisk

ISSN 0108-1861

INDHOLD

EU OG KRISEN:

Oprør mod krisepolitik og magtstrukturer 3

15. MAJ-BEVÆGELSEN:

Democracia Real ya 4

EU OG KRISEN:

Spanien oppe og nede 5

EU OG KRISEN:

Historiske landvindinger under angreb 9

EU OG KRISEN:

På vej til et antikapitalistisk Europa 13

KOMMENTAR:

Eurofælden klapper 18

KOMMENTAR:

Kopipolitik eller alternativ 19

KRISEPLAN:

S og SF på afveje 21

DSB FIRST:

Udbudspolitikens fallit 26

UDKANTS DANMARK:

Stanken fra den rådne banan 28

Internationale Noter 31

EGYPTEN:

Fem partier danner venstrefront 33

KOMMENTAR:

Troldmanden likviderer sine lærlinge 35

PAKISTAN:

Hævnfølelsen stopper ikke ved Osamas død 36

DEBAT:

Revolutionær, reformistisk og stalinistisk politik 40

Anmeldelse:

Krigsskib for pilgrimme 46

Socialistisk Ungdomslejr 48

AF SAP'S FORRETNINGSUDVALG

Den 15. maj skete der noget i Spanien. En demonstration arrangeret på facebook trak 130.000 mennesker på gaden i 58 spanske byer. Parolerne indeholdt en alvorlig kritik af det politiske og økonomiske system i Spanien, korrupsionen og den udbredte arbejdsløshed. Over 40 procent af de unge i Spanien er arbejdsløse.

Efter demonstrationen besluttede flere demonstranter i Madrid at gennemføre en 'Sit-in'-aktion, hvorefter politiet angreb dem med stave. Som en reaktion på dette besluttede et par hundrede at drage til Puerta del Sol, den centrale plads i Madrid, og fortsætte demonstrationen indtil lokalvalget den 22. Dagen efter besluttede også demonstranter i Barcelona at blive på den centrale Plaça Catalunya indtil valget.

Omend der i starten var tale om en meget begrænset mængde aktivister der overnattede, spredte ordet sig, og på sit højdepunkt var der mange tusinde tilknyttet lejrene. Protesterne spredte sig til det meste af Spanien.

Samtidig opstod der solidaritetsbevægelser i adskillige lande i Europa, og i Paris har man forsøgt at sætte lejr op, men er blevet jaget væk af politiet. Protesterne har givet genlyd i Grækenland, Portugal og Italien, hvor krisen kradser og arbejdsløsheden også er skyhøj.

De protesterende selv fremlægger deres mål som et opgør med et samfund, hvor politikere fra begge fløje gennemfører antisociale reformer, hvor bankerne lader alle andre betale for den krise, som de selv har skabt, og hvor personlige friheder bliver indskrænket. De opponerer mod Europagten, mod IMF's politikker, mod korrupte politikere og mod den totale mangel på seriøse perspektiver for fremtiden.

Men først og fremmest har der været tale om en bevægelse, der positivt har været i stand til at introducere demokratiske former, der adskiller sig fra den repræsentative parlamentarisme. Pladserne er fra starten blevet styret af forsamlinger eller råd, hvor

alle er velkomne, og hvor fælles beslutninger træffes. Denne styreform har spredt sig til kvarterer i flere byer, hvor der er opstået beboerråd i lokalområderne.

Bevægelsen har helt klart et mål om at sprede initiativet til arbejdspladser og videre ud i samfundet. Efter at demonstranterne i denne uge besluttede at lukke lejren i Madrid, har de sat hele fokus på at opbygge bevægelsen rundt om i byen.

Baggrunden for beslutningen om at nedlægge lejren kender vi ikke fuldt ud endnu, men både med og uden lejre er det strategisk livsnødvendigt, at bevægelsen vinder opbakning og bygger alliancer med andre dele af befolkningen, først og fremmest arbejderklassen. En del af denne opgave består i at udbrede den brede demokratiske proces, der har været på pladsen om udviklingen af et program af politiske krav fra bevægelsen.

Demonstranterne insisterer på, at deres demokrati er bedre end det, de er vokset op med, og at det er forsamlingerne, der er den højeste myndighed for protesterne. Hvis det lykkes bevægelsen at inspirere til lignende demokratiske kamporganiseringer i andre dele af samfundet, kan det ende med at true den eksisterende magtstruktur. Her er også en af forklaringerne, på hvorfor de spanske myndigheder med hård hånd har forsøgt at fjerne lejrene, selv om de protesterende fastholdt deres ikke-voldelige metoder.

Opstanden er blot den seneste i rækken af manifestationer af en enorm global utilfredshed med det kapitalistiske system og dets manglende evne til at garantere alle menneskers sociale, økonomiske og politiske rettigheder.

Den spanske opstand er resultatet af de opstande der har været i Europa og Mellemøsten, fra Frankrig og Grækenland til Tunis og Egypten – og nu virker den spanske opstand tilbage på disse områder ved at give et nyt perspektiv for kampen og et redskab i forsamlingsdemokratiet.

DEMOCRACIA REAL, YA

15-majbevægelsens Manifest

Vi er almindelige normale mennesker. Vi er som dig, mennesker der står tidligt op for at studere, arbejde, søge arbejde, mennesker med familie og venner.

Vi arbejder hårdt hver dag for at leve og skabe en bedre fremtid for dem omkring os. En del af os er radikale, andre er mere konservative. Vi er troende og ikke-troende, nogen har et klart politisk ståsted andre er upolitiske.

Alligevel er vi alle engagerede og vrede over over den politiske, økonomiske og sociale situation, vi lever under, over politikernes, virksomhedernes og bankernes korrupsion... og borgernes forsvarsløshed. Denne forfærdelige hverdag kan forandres, hvis vi slutter os sammen.

Det er på tide at rejse sig, at bygge et bedre samfund i fællesskab. Derfor står vi stærkt forenet bag:

- Ethvert udviklet samfunds prioritet skal være lighed, fremskridt, solidaritet, kultur til alle, en økologisk bæredygtig udvikling, selvrealisering og borgernes velfærd.
- Der findes nogle grundlæggende rettigheder, som bør garanteres af samfundet, som retten til en bolig, retten til et arbejde, adgang til kultur, til uddannelse, til at kunne deltage i det politiske liv, individets frie udvikling, retten til at kunne forbruge det, der er nødvendigt for et sundt og lykkeligt liv.
- Vores økonomiske og parlamentariske system fungerer i dag ikke efter de principper, der er nævnt ovenfor, og de udgør nu en hindring for menneskehedens fremskridt.
- Demokratiet udgår fra folket (demos = folk;kratos=magt), og derfor skal regeringen komme fra folket. Men i vores land lytter flertallet af politikerne ikke en gang på os. Deres arbejde burde være at repræsentere vores krav i samfundets institutioner og gøre det muligt for borgerne at deltage i det politiske liv til samfundets bedste. I stedet beriger de sig selv på vores bekostning. De retter sig kun efter diktaterne fra de store økonomiske kræfter, og klamrer sig til magten i kraft af et toparti-diktatur styret af de urørlige bogstavforkortelser PP og PSOE.
- Visse personers umættelige magtbegær fremprovokerer ulighed, konflikter og uretfærdighed med vold til følge – noget vi forkaster. Vores forældede og unaturlige økonomiske system blokerer for samfundets udvikling, og skaber en spiral, der beriger nogen, mens andre kastes ud i fattigdom og afsavn. Indtil det bryder sammen.
- Systemets indretning og mål er at akkumulere penge. Det bliver sat over samfundets effektivitet og velbefindende. Det sløser med ressourcer, ødelægger vores planet, skaber arbejdsløse og ulykkelige forbrugere.
- Borgerne er fanget i en maskine, hvis mål er at berige en minoritet, der ignorerer alle vores behov. Vi er usynlige, men uden os, er der intet, der fungerer. Så det er os, der får hjulene til at dreje rundt.
- Hvis samfundet kunne lære ikke at lægge sin fremtid i hænderne på en abstrakt økonomisk rentabilitet, der aldrig tjener flertallets interesser, kan vi afskaffe al overproduktion og skabe alt det, vi mangler.
- Vi har brug for en Moralsk Revolution. Vi har sat pengene over mennesker, men det burde være omvendt. Vi er mennesker, ikke varer på et marked. Jeg er ikke kun det, jeg køber, hvorfor jeg gør det, og af hvem.

**Alt dette gør mig vred.
Jeg tror, at jeg kan ændre det.
Jeg tror, at jeg kan være til hjælp.
Jeg ved, at sammen kan vi gøre det.
Kom med os. Det er din ret.**

OPPE

OG NEDE

AF MIGUEL ROMERO

MIGUEL ROMERO ANALYSERER LOKALVALGET I SPANIEN DEN 22. MAJ OG SÆTTER DET I SAMMENHÆNG MED DEN OMFATTENDE PROTESTBEVÆGELSE MOD ARBEJDSLØSHED OG NEDSKÆRINGSPOLITIK.

For længe siden, i forbindelse med et præsidentvalg i Mexico, erklærede Subcomandante Marcos: »Vi har intet at gøre deroppe«. Jeg er enig i det grundlæggende, men ikke i formen. Noget er vi nødt til at gøre »deroppe« for at forhindre, at det bliver et hovedkvarter, hvorfra man ustraffet kan angribe os, der er »hernede«. Men det er ikke det vigtigste. Det vigtigste er at være opmærksom på, at der er et »oppe« og et »nede«, en grundlæggende konfrontation, hvor vi ikke har noget som helst af betydning til fælles, hverken med hensyn til demokrati eller moral eller solidaritet, og slet ikke en politik, der bekæmper den kapitalistiske krise for at forsvare arbejderklassens velfærd. Hvis vi er enige om det, kan vi fortsætte diskussionen om, hvad der skal gøres eller ikke gøres på det fjendtlige territorium »deroppe«.

Sammenfaldet mellem 15. maj-bevægelsens lejre og de lokale og regionale valg den 22. maj gav en fysisk repræsentation af konflikten mellem »oppe« og »nede«.

»Deroppe« stinker det, som den vulkanrøg, der endnu engang breder sig over det europæiske luftrum. »Dernede« blæser den frie luft i disse små alternative byer, som minder om markedspladserne, de folkelige præ-kapitalistiske markeder, et rum for massernes »moralske økonomi«, steder for møde, udveksling og samarbejde. Levende steder, men i modsætning til de herskende værdier hos de etablerede magter. Så skrøbelige, at det er svært ikke at føle bekymring for fremtiden for denne nye sociale bevægelse, som er et foster, og som den sociale og politiske venstrefløj behøver for at kunne ånde.

Denne artikel handler om valget, eller om »deroppe«, set nedefra.

Socialisternes krise

Partido Popular [Konservative, red.] har slået det Socialistiske Parti (PSOE) med kun 500.000 stemmer mere end i 2007-valget. Det vil sige, at PSOE's nederlag skyldtes sammenbruddet i dets egen vælgerbasis, som har resulteret i et tab på over en og en halv million stemmer. Det ser ikke ud til, at det handler om »udlånte stemmer«, som vil vende tilbage næste gang uden andre krav end et par kosmetiske ændringer. Det er mere sandsynligt, at det handler om en langvarig misfornøjelse.

Har der så været en »højredrejning« af det spanske samfund? Analysen af forskellene mellem PP og PSOE med begreberne »venstre« og »højre« giver kun ringe information om den aktuelle politiske proces, især hvad angår udviklingen siden den kapitalistiske krise startede for næsten tre år siden. Sagt på en anden måde: Bortset fra hændelserne i det politiske skuespil, med dets

» På institutionelt plan er problemet ikke, at højrefløjen vinder, men at der ikke er noget regeringsalternativ til venstre«

gedemarked og paradeslagsmål, så er der i grunden ingen uenighed mellem PSOE og PP om »struktureltilpasnings-politikken«, ligesom der heller ikke er uenighed mellem PS og PSD i Portugal, mellem PASOK og Nyt Demokrati i Grækenland eller Fine Gael og Fianna Fáil i Irland .

PSOE er blevet straffet vælgermæssigt, fordi det har været ansvarlig for den brutale anvendelse af denne politik, det vil sige af de samme grunde, som førte til nederlaget for højrefløjen i Grækenland (Nyt Demokrati) i 2009 og i Irland (Fianna Fáil). I et to-parti-system taber det parti, der regerer, når der er økonomisk krise. Hvilket er et tegn på en massiv afpolitisering af de europæiske vælgere, især i de lande, som er mest sårbare over for krisen, men ikke et tegn på venstre- eller højreorienterede bevægelser, hvis disse udtryk stadig giver mening i et toparti-system. For »toparti-system« betyder ikke kun et system, hvor man skiftes til at regere, men også en grundlæggende enighed mellem de to partier i den såkaldte og tiltagende »statspolitik«.

På institutionelt plan er problemet ikke, at højrefløjen vinder, men at der ikke er noget regeringsalternativ til venstre, og sådan vil det fortsætte, så længe PSOE er det parti, der får flest stemmer fra de mennesker, der betragter sig selv »til venstre«.

En kapitalistisk krise så dyb som den nuværende er en enestående mulighed for at bryde højrefløjens folkelige sociale rødder. Højrefløjens vælgere er også angrebet af den krise, der punkterer myten om »den folkelige kapitalisme«, og de vil føle sig beskyttet af en politik, der forsvare anstændige og sociale rettigheder mod »markedet«. Men det modsatte sker – når såkaldt venstreorienterede regeringer står i spidsen for en »genopretnings-politik«, så forstærker højrefløjens vælgerbasis sin identifikation med deres partier, ikke i form af et »politisk program«, men først og fremmest i form af en moralsk ramme og reaktionær ideologi: nationalistisk spansk identitet, fremmedhad, katolsk moral, mangel på solidaritet. Dette er, hvad der er blevet bekræftet den 22. maj, og det ser ud til at bestemme den politiske fremtid i de kommende år.

Højrefløjen og det katolske hierarki

Således vil den overvældende magt, som PP kommer til at udøve i de lokale institutioner, styrke det dominerende moralske forfald i det spanske samfund, på mange måder.

For det første ved den massive støtte til korrupte personligheder såsom hele korpset med forbindelse til Gürtel-skandalen [en omfattende korruptions-skandale, der involverer konservative toppolitikere i Valencia] især i Valencia og Madrid, og/eller særligt reaktionære profiler som García Albiol i Badalona, Miguel Celdran i Badajoz, Lion Riva i Valladolid. Den lige gyldighed over for bestikelse af politikere, som kendetegner flertallet af befolkningen, er den logiske konsekvens af antagelsen

om, at korruption er en uadskillelig del af »politik«, og derfor ikke en strafbar handling, hvilket naturligvis giver straffrihed for korruption. En politisk venstrefløj, som er sit navn værdigt, skal være troværdig, uden nogen som helst tvivl, i kampen mod korruption. Den institutionelle venstrefløj, PSOE, men også IU [Forenet Venstre], har for meget snavs på fingrene til at leve op til denne troværdighed. Og når en af dens repræsentanter alligevel gør det, som IU-borgmester Manuel Fuentes i Seseña, så taber han valget: Det er en af de dårlige valgnyheder.

For det andet bekræftelsen af en spansk identitet knyttet til Vatikanets katolske moral, hvis hovedindhold er fjendtlighed mod:

- indvandrerbefolkningen
- nationale rettigheder, især i Katalonien og Baskerlandet, i denne omgang især med fokus på opstillingen af [det baskiske nationalistiske venstrefløjsparti] Bildu
- mindet om kampen mod Franco.

I denne forstand er den moralsk-politiske alliance mellem PP og det katolske hierarki – godt funderet i den økonomiske pagt, som PSOE-regeringen har indgået – nu og endnu mere i fremtiden en formidabel modstander af alt, hvad der er ikke bare venstreorienteret, men blot »progressivt«.

Hertil kommer, at den katolske kirke længe har spillet en central rolle i organiseringen af det »civile samfund«, hvor højrefløjen og den yderste højrefløj fungerer harmonisk sammen, med PP som den politiske reference. Den valgsucces, som uafhængige kandidater på den yderste højrefløj havde i valget den 22. maj vil næppe ændre denne situation i hvert fald ikke på kort sigt, selv om det er en ekstremt farlig udvikling. De fleste repræsentanter for den yderste højrefløj i medierne og i det politiske liv er tilfredse med deres nuværende – og meget effektive – rolle som lobbyister.

For det tredje, ved at Zapatero regeringens »reformer« har lagt vejen åben for gennemførelse af tiltag, som er endnu mere socialt aggressive, og som med sikkerhed vil påvirke sundhedsvæsenet og den offentlige uddannelse, beskæftigelsen i den offentlige administration, en ny stramning af arbejdsmarkedsreformen ... for at nævne det, vi allerede nu kan forudse. Vi ved, at hvad dette angår, plejer virkeligheden at overgå den værste fantasi.

Modstanden mod disse angreb må overvinde demoraliseringen, ikke kun på grund af højrefløjens fremgang, men også på grund af den katastrofale politik, som de store fagforeninger har ført efter den 29. september [datoen for en landsomfattende generalstrejke i Spanien i 2010]. Der er betegnende, at i en undersøgelse om borgernes tillid til institutioner og

organisationer, kommer fagforeningerne efter bankerne, og lige foran politikerne og de multinationale selskaber (El País, 19/04/2011).

Venstrefløjens svaghed

Der lyder nu røster, indefra og udefra, om en »gendannelse« af PSOE. Helt ærligt, at dømmе efter erfaringerne, er »gendannelse« ikke et særligt produktivt begreb. Normalt betyder gendannelse en ny diskurs, men med det samme apparat ved roret til at kontrollere det pågældende parti og de mekanismer, som skal kontrollere diskussionen blandt de menige medlemmer, som er passive tilskuere til processen. I tilfældet PSOE, i det mindste så længe partiet sidder på regeringsmagten, vil der ikke engang komme en ændring af diskursen. Zapatero har allerede bekræftet, at »reformpolitikken« vil fortsætte, og regeringens svaghed inspirerer kun lokale talsmænd for »markedsløsninger«, som for eksempel direktøren for den spanske centralbank, til at øge presset for en skærpelse. Sandsynligvis vil de internationale »markeder« presse på i samme retning. Særligt de kommende måneder vil blive hårde for det »sociale spørgsmål«.

Men bortset fra Zapatero er PSOE et færdigt parti for venstrefløjens sag, som det er tilfældet for hele den såkaldt »socialdemo-

kratiske« strømning. Selvfølgelig vil sprogbrugen blive en anden, når de kommer i opposition, og de vil igen udgøre alternativet til højrefløj, hvis ikke topartisystemet bliver brudt. Men partiet vil ikke ændre sin underkastelse for den neoliberale kapitalisme. En udsplitning af en venstrefløj af en vis størrelse, som det er sket i andre lande: Tyskland, Frankrig, ville være ønskelig, men der er ingen tegn på, at det vil ske.

IU [Forenet Venstre, herunder det spanske kommunistparti] har pænt og generelt forbedret sit resultat fra 2007. Hvis det var målet, så til lykke. Tilsyneladende betragter partiet det på den måde, hvis man hørte Cayo Lara [leder af IU siden december 2008] på valgaftenen, flankeret af personligheder som den magtfulde chef for IU-apparatet i Madrid, Miguel Reneses, en person, hvis blotte tilstedeværelse undergraver troværdigheden af budskabets ærlighed.

Men at vinde 200.000 stemmer, når PSOE tabte en og en halv million, sætter succesen alvorligt i relief. Sagt på en anden måde: IU går frem i forhold til sig selv, men ikke som en politisk pol for den alternative venstrefløj. Energien på at vinde stemmer fra 15. maj-bevægelsen, som har været anmassende og måske kontra-produktiv især i de sidste dage af kampagnen, har ikke givet gode resultater: IU har opnået resultater svarende til det resultat, meningsmålingerne forudså før valget.

Bevægelsen for »Reelt Demokrati, NU« har bredt sig til alle større byer, her Valladolid

» En udsplitning af en venstrefløj af en vis størrelse, som det er sket i andre lande: Tyskland, Frankrig, ville være ønskelig«

Det er sandt, at uden for Euskadi [Baskerlandet] er partiet den eneste væsentlige kraft på venstrefløjen i de parlamentariske institutioner. Det kort har de, men heller ikke andre. Især er dets rolle i sociale bevægelser og kampe stadig meget svag – jo mere alternative bevægelserne eller kampene er, jo svagere er IU's rolle. Det er uklart, i hvilket omfang dette bliver set som et stort problem for IU som helhed, men det er det i hvert fald for mange af dets medlemmer og nogle af lederne. Det ville være godt, hvis der åbnede sig praktiske muligheder for et samarbejde med den anti-kapitalistiske venstrefløj. Men virkeligheden er, at den langstrakte valgkamp, som vi står over for [frem til parlamentsvalget i 2012], snarere vil fremme en profil som »venstrefløj i institutionerne«.

Den spektakulære resultat for Bildu i de fire provinser i Euskadi er den bedste nyhed fra den 22. maj. Men det er en historie,

så at sige, »udenfor«, i forhold til at opbygge en anti-kapitalistisk politisk reference i den spanske stat. Hvad angår forbindelserne til den alternative venstrefløj »på den anden side af Rioja«, så har den baskiske venstrefløj for længst etableret en uafhængighed. Der er fortsat venskaber – og det er ikke så lidt, men der er ikke et fælles politisk mødested.

Under alle omstændigheder er succes en slag i hovedet på det spanske politiske system, på dem »deroppe«. Det er også et meget vigtigt skridt i retning af opløsning af ETA under forhold, der ikke indebærer et nederlag for det nationalistiske miljø. Alt dette er meget positivt og en glædelig udvikling, også uden for Euskadi.

Det er også et spørgsmål, som fortjener en stille refleksion og tid til at forstå, hvorfor den baskiske verden har formået at overleve som et magtfuldt politisk fællesskab, trods de enorme forhindringer, de har stået over for siden overgangen [fra Franco-diktaturet], og at de nu i deres land udgør noget, der ligner det »venstrefløjsmiljø«, som aldrig rigtigt har eksisteret i den spanske stat, undtagen måske under de ekstraordinære mobiliseringer i første halvår af 1976, og som nu er en ren illusion.

Epilog

15-maj-bevægelsen ser ikke ud til at have haft væsentlig indflydelse på valget. Det ville have været mærkeligt, hvis det var anderledes. Dette er en nyfødt bevægelse i en kompleks konstituerende fase, hvis kendetegn er fælles kritik af det eksisterende politiske system, ingen kandidat repræsenterede denne kritik. Der er ingen Besancenot [den mest kendte leder af det franske Nye Antikapitalistiske Parti] her, intet som minder om Venstreblokken [fra Portugal], ikke engang Die Linke.

Men frem for alt er 15. maj-bevægelsen ikke kommet til verden for at påvirke valget, for at orientere sig mod dem »deroppe«. Dens mission er at aktivere, genoplive, give indhold og stemme til det ... »dernede«. Efter den første eksplosive fase med håb og glæde i den første leveuge, kommer nu kampen for livet: erstatte lejrene med usynlige tråde i fælles netværk, skabe konsensus og afklare uenigheder og konflikter på en demokratisk og pluralistisk måde, gøre begivenheden til en proces ... og alle de andre mål, som er opstået, og vil opstå fra folk i 15. maj-bevægelsen.

Alt for ofte i de seneste år har den sociale og politiske venstrefløj ikke formået at realisere mulighederne for at udnytte initiativer, bevægelser, projekter til at komme videre. Livet har givet os en ny og fantastisk mulighed, som også er en udfordring. Det er bedst ikke at tro, at vi spilder den.

Miguel Romero er redaktør af magasinet Viento Sur: www.vientosur.info
Oversat af Åge Skovrind. Mellemrubrikker er indsat af redaktionen

Demonstrationer for »Reelt Demokrati, NU« i Malaga

Historiske landvindinger under angreb

Overalt i Europa står arbejderklassen og de fattigste over for enorme angreb på løn-, arbejds- og levevilkår fra arbejdsgiverne og deres politiske repræsentanter i de nationale parlamenter. Arbejderbevægelsen svarer igen med protester og demonstrationer, men mangler styrke og et klart politisk svar.

AF ÅGE SKOVRIND

20-20-planen i Danmark vil – hvis den gennemføres – følge et europæisk mønster med en lang række af benhårde angreb på arbejderklassen og de svageste i samfundet, som under de seneste års økonomiske krise er gennemført af regeringerne, med EU som bindeled og dynamo, ikke mindst med vedtagelsen af europagten og nye krav til de offentlige finanser.

Arbejderklassen får regningen

I en række lande er krisen forstærket af et voksende offentligt underskud, blandt andet som følge af faldende skatteindtægter og store hjælpepakker til de private banker. Disse lande er kommet ind i en ond spiral, hvor den offentlige gæld finansieres med statsobligationer til rekordhøje renter, som yderligere dræner statskassen. Lån og hjælpepakker fra EU og IMF er koblet sammen med dramatiske sparekrav, som fjerner velfærdsordninger og skaber

marts, kom det frem, at i næsten samtlige lande går de samme tre »reformer« igen: 1) offentlige nedskæringer, lønnedgang for offentligt ansatte og fyringer, 2) forringelse af dagpengereglerne – varigheden af understøttelse (i Danmark fra 4 til 2 år) og/eller dækningsgraden skæres ned, 3) højere pensionsalder og andre forringelser af pensionsordninger (herunder efterløn).

Ydmygende »kriselån«

Såvel borgerlige som socialdemokratiske regeringer går i spidsen med en krisepolitik, som vælter byrderne over på de svageste skuldre og fjerner tilkæmpede rettigheder.

I Grækenland vandt det socialdemokratiske PASOK valget med løfter om guld og grønne skove, men er vendt på en tallerken og har bøjet sig for EU's og IMF's ydmygende betingelser for at modtage hjælp.

» Såvel borgerlige som socialdemokratiske regeringer går i spidsen med en krisepolitik, som vælter byrderne over på de svageste skuldre og fjerner tilkæmpede rettigheder«

større arbejdsløshed.

Det er ikke noget nyt, at borgerlige regeringer sender regningen til arbejderne og de fattigste, men karakteren af de angreb, som nu bliver sat ind som »nødvendige for at komme ud af krisen«, er betydeligt mere drastiske og truer med at fjerne historiske landvindinger, som arbejderbevægelsen har tilkæmpet sig gennem årtier.

På et seminar om krisen og venstrefløjens svar, som venstrefløjgruppen GUE/NGL i EU-Parlamentet arrangerede den 31.

I Portugal trådte den socialdemokratiske regering tilbage i marts, da den dens nedskæringsbudget kom i mindretal. Som det tredje euro-land (efter Grækenland og Irland) kan portugiserne nu se frem til en »hjælpepakke« fra EU, hvor betingelserne angiveligt bliver endnu skrappe end det spareprogram, der væltede Sokrates-regeringen. Udenfor euro-zonen har Ungarn og Rumænien tidligere fået kriselån, på betingelse af voldsomme nedskæringer på offentlige velfærdsydelse.

(For svage) protester

Der har været modstand, protester og demonstrationer i en række lande, men ikke slagkraftige nok til at slå den borgerlige offensiv tilbage. Højest er det lykkedes at gøre angrebene lidt mildere.

I Storbritannien deltog mellem 250.000 og 400.000 i den største demonstration i ti år den 26. marts. »Demonstrationen for Alternativet« var arrangeret af landsorganisationen TUC og fandt sted næsten et år efter valget af en konservativ-liberal

største generalstrejke i landets historie. I Spanien fik en strejke, som var indkaldt af de to store landsorganisationer, opbakning fra 70 procent af arbejderne. I Italien indkaldte den kommunistisk dominerede CGIL i maj til den femte generalstrejke i to år. Særligt unge har været aktive i kampen mod Berlusconi-regeringens voldsomme nedskæringer på undervisningsområdet.

I Irland var 100 000 på gaden i november mod nedskæringspolitikken fra den regering, som i år led et smædeligt valgnederlag.

» Der var også indlæg, som konkluderede, at kun en stærkere mobilisering og måske en fælleseuropæisk generalstrejke (ikke bare en enkelt dag) kan forrykke de politiske styrkeforhold«

koalitionsregering. Regeringen har gennemført en ufattelig hård nedskæring på de offentlige budgetter med 81 milliarder pund. En halv million offentligt ansatte skal fyres. Tidligere på året var der meget omfattende studenterprotester mod forhøjelsen af studiegebyrerne fra 3.000 til 9.000 pund årligt.

Også i Tjekkiet, Rumænien og Litauen har der været protester mod offentlige nedskæringer og lønnedgang.

I Tyskland har Merkel-regeringen lidt en række smertefulde nederlag i en række delstatsvalg, og store demonstrationer mod atomkraften har sat gang i en ny politisk bevægelse.

I Storbritannien deltog mellem 250.000 og 400.000 i »Demonstrationen for Alternativet«, den 26. marts. Den største demonstration i ti år.

Også i Grækenland har de største landsorganisationer mobiliseret til meget store aktionsdage sidste år og i år, og i Frankrig var fagforeningerne ryggraden i protester mod Sarkozys pensionsreform, som kulminerede sidste efterår. Protesterne tog form af en række 1-dages strejker, hvor de største havde en deltagelse på 3,5 millioner på gaden.

I Portugal organiserede den kommunist-dominerede landsorganisation CGTP en demonstration med 300.000 deltagere i maj 2010, og den 24. november blev en fælles opfordring til at nedlægge arbejdet fra CGTP og den socialdemokratiske UGT fulgt af 3 millioner ud af en arbejdsstyrke på 4,7 millioner – den

EU som motor

I Bruxelles demonstrerede den Europæiske Faglige Sammenslutning i marts i år mod nedskæringer og angreb på arbejderklassen, men også mod EU's nye europagt, som skal sikre en styring af medlemslandenes offentlige udgifter (læs: Skær ned på velfærden!).

Den såkaldte europlus-pagt blev formelt vedtaget på EU-topmødet 24-25. marts. Selv om Danmark ikke er med i euro-samarbejdet, er regeringen gået med i pagten – med støtte fra S og SF. (Interessant er det, at de svenske socialdemokrater er modstandere af pagten). Pagten forpligter landene til at overholde fire overordnede mål i deres finanspolitik, som skal sendes til kontrol-eftersyn i EU:

1. Fremme konkurrenceevnen
2. Fremme beskæftigelsen
3. Bidrage yderligere til holdbare offentlige finanser
4. Styrke den finansielle stabilitet.

Hvor der i det oprindelige forslag stod, at for eksempel lønudviklingen i det offentlige skulle bremses, er der nu sat et »for eksempel« foran. Derfor kan SF's Emilie Turunen skrive:

»Det var vigtigt at få slået fast, at der intet er i pagten, der rokker ved de danske lønninger, pensioner, forbehold eller vores selvbestemmelse over den økonomiske politik.« (Information, 30. marts)

Formelt set kan pagten ikke tvinge den danske regering til at gennemføre bestemte økonomiske tiltag, men regeringen skal dokumentere over for EU-kommissærerne, at planlagte initiativer passer til EU-målsætningerne. Lars Løkke Rasmussen har allerede udtalt, at afskaffelse af efterlønnen vil være blandt de tiltag, som den danske regering melder ind. Enhedslisten og Folkebevægelsen mod EU hævder, at en ny regering ikke efterfølgende kan lave om på dette.

Alternativer

Kritikken af Europagten og en række helt nye EU-love knyttet til EU's Vækst og Stabilitetspagt var ikke til at tage fejl af på venstrefløjens seminar i EU-Parlamentet.

En lang række økonomer og EU-politikere slog fast, at det ikke er arbejderne og de fattigste, som har skabt krisen, og derfor skal de heller ikke betale prisen.

I stedet for offentlige nedskæringer er der brug for en politik, som skaber nye jobs og mere velfærd, især grønne jobs, og som forbedrer de offentlige finanser gennem øget beskatning af de rigeste og af virksomhedernes overskud. Samtidig skal politikerne gribe ind over for bankernes spekulation og i en eller anden grad overtage kontrollen med finansvæsenet.

Nogenlunde sådan lød det enslydende fra en lang række talere. I forhold til Grækenland og Portugal og andre lande i udkanten af EU, som er truet af fallit, gik tre forslag igen: Gælden skal afskrives eller omlægges, den Europæiske Centralbank skal opkøbe statsobligationer til »tysk« rente (dvs. 3 i stedet som nu 9 procent), og der skal oprettes en Solidaritetsfond, som skal hjælpe de svageste lande med at få gang i økonomien.

Ungdommen var på gaden i de britiske byer den 26. marts i protest mod nedskæringerne.

Oven i europlus-pagten kommer så 6 nye EU-love, som skal vedtages endeligt til juni, og som skærper medlemslandenes forpligtelser (og sanktioner) til at overholde kravene i den såkaldte Vækst- og Stabilitetspagt. Den foreskriver, at landenes offentlige gæld ikke må overskride 60 procent af BNP, og at budgetunderskuddet på de offentlige finanser ikke må være mere end 3 procent af BNP. Det første kriterium blev kun overholdt af hhv. 10 og 14 af de 27 EU-lande i 2009 og 2010, og det sidste kriterium kun af 4-5 lande, ifølge EU-Kommissionens rapport om de offentlige finanser i den Økonomiske Union, 2010.

Der var også indlæg, som konkluderede, at kun en stærkere mobilisering og måske en fælleseuropæisk generalstrejke (ikke bare en enkelt dag) kan forrykke de politiske styrkeforhold.

Den politiske venstrefløj til venstre for Socialdemokratierne står svagt i de fleste lande. I EU-Parlamentet er venstrefløjsgruppen stærkt domineret af Die Linke, som i tysk politik står til omkring 8 procent af stemmerne i de aktuelle meningsmålinger, en tilbagegang fra 11,9 ved det seneste valg i september 2009. Andre lande, hvor venstrefløjens – mere eller mindre samlet – står relativt stærkt er Portugal, Grækenland og Frankrig, men ingen

Også i Frankrig gik ungdommen med i de store demonstrationer i efteråret, vendt mod Sarkozys pensionsreform.

steder har venstrefløjspartier erstattet Socialdemokratiet som den ledende kraft i arbejderbevægelsen. Særlig slem er situationen i Spanien, Italien og Storbritannien, hvor man ikke har nogen parlamentarisk repræsentation på nationalt niveau og er splittet op i en række små partier eller grupper.

På den anden side ser vi, at fagbevægelsen og unge viser vilje til at kæmpe mod forringelser. De faglige organisationer er – trods bureaukratiske ledelser og lav organisationsprocent – de bedste redskaber til at mobilisere en modstand.

Politiske svar

Endnu en udfordring er at samles om et politisk svar. Demonstrationer og protester kan starte med at sige nej til forringelser, men vil på et tidspunkt være nødt til (og kan vinde større tilslutning), hvis man også har et alternativt program at slå for. Diskussionen med S-SF om at forlænge arbejdstiden for almindelige mennesker viser, at der er vigtige uenigheder blandt arbejderpartierne, og heller ikke længere ude på venstrefløjen er der konsensus om et politisk svar, hverken i de enkelte lande eller på europæisk plan.

Finn Sørensen fra 3F København sagde i et indlæg på seminaret i Bruxelles, at vi i dag må kæmpe for ændringer af EU's lovgivning, der tilbagefører selvbestemmelse til de nationale parlamenter, i første omgang hvad angår helt centrale områder som velfærdspolitik, løndannelse, finanspolitik, pensioner, og retten til at afvise privatiseringer og udliciteringer af offentlig ejendom og serviceydelser.

En deltager erklærede sig uenig og mente, at denne strategi var usolidarisk. Måske kunne den hjælpe i Danmark, men ikke i andre lande. Men stort set var der ikke tid til diskussion, for eksempel om eller hvordan arbejderbevægelsen og de sociale bevægelser skal stille krav til EU-systemet, eller om euroen som fælles valuta er en del af løsningen eller af problemet.

Men det er oplagt, at en af de store diskussioner er, om vi skal kæmpe for en alternativ, progressiv politik på europæisk eller EU-plan, eller om en del af løsningen snarere er at fjerne EU's

magt til at bestemme den økonomiske kurs. Det falder uden for den artikels rammer, men se for eksempel debatartiklen: Et internationalistisk overgangsprogram på vej til et antikapitalistisk Europa (side 13).

Social protokol

Finn Sørensen kom med et konkret forslag til en fælleseuropæisk kampagne, som kan give medlemslandenes og fagforeningerne ret til at forsvare sig imod social dumping, og kræve lige vilkår for arbejderne.

Det handler om det forslag om en social protokol som EFS fremsatte allerede få måneder efter, at EF-Domstolen greb ind i konflikttretten med Lavaldommen fra december 2007.

»Det er et meget klart dokument, der – hvis det gennemføres – sikrer at faglige og sociale rettigheder bliver overordnet det indre markeds regler om fri bevægelighed for kapital og tjenesteydelser, og at EF-Domstolen afskæres fra at afsige kendelser som Viking-Line, Laval, Ruffer og Luxembourg-dommene,« sagde Finn Sørensen.

En række danske fagforeninger har forsøgt at skaffe opbakning bag dette forslag, og det er lykkedes så langt, at dansk LO, sammen med 6 andre faglige hovedorganisationer i Polen og Cypern i begyndelsen af marts har rettet henvendelse til det kommende EU-formandskab (Polen, Danmark, Cypern) om at fremsætte forslag om en sådan social protokol.

»Vi vil arbejde hårdt for, at det bliver en dansk statsminister, der sørger for at EFS' forslag kommer til konkret behandling i EU-systemet. Det bliver en svær kamp, for forslaget antaster de økonomiske friheder i traktaten. Der vil sikkert blive gjort mange forsøg på at udvande teksten, så det bliver en intetsigende erklæring, som det skete med Servicedirektivet. Men netop derfor fortjener forslaget fra EFS så meget mere opbakning fra alle progressive kræfter i Europa,« sagde Finn Sørensen.

Et internationalistisk overgangsprogram på vej til et anti- kapitalistisk Europa

AF ÖZLEM ONARAN

I dette indlæg diskuterer den tyrkiske økonom Özlem Onaran venstrefløjens muligheder for at opbygge et fælleseuropæisk svar på den kapitalistiske krise. Hun mener ikke, at spørgsmålet om tilslutning til euroen er det afgørende spørgsmål, men derimod de fælles krav, som kan mobilisere arbejder-befolkningen på tværs af landene i både de perifere og de centrale lande og skabe grobund for en bevægelse, der peger frem mod et helt andet samfund.

Krisen blotlagde de historiske forskelle i Europa og førte til en europæisk krise og en ny fase i den globale krise. Den nuværende politik i Europa har tre grundlæggende svagheder. For det første går den ud fra, at problemet er mangel på budgetmæssig disciplin og gentager den gamle tiltro til skærpet kontrol med det offentlige underskud. Der bliver ikke stillet spørgsmålstejn ved årsagerne til underskuddet, og man ignorerer alle de strukturelle problemer vedrørende forskellene i produktivitet og skævheden i betalingsbalancerne, som skyldes den tyske »ruinér-min-nabo-politik«.

For det andet bygger politikken på et argument om, at Europa har en gældskrise, men ignorerer det faktum, at den offentlige gæld ikke ville have vokset yderligere, hvis ikke det havde været for den finansielle krise, som blev reddet i kraft af hidtil usete hjælpepakker til bankerne. Dette førte i næste omgang til større underskud, plus at krisen medførte lavere skatteindtægter og øgede sociale udgifter.

For det tredje afviser man den underliggende årsag til den nuværende krise, som er den øgede ulighed i fordelingen af indkomster og rigdom – et grundlæggende træk ved den neoliberale kapitalisme.

Denne artikel er en del af en serie om venstrefløjens svar på den økonomiske krise i EU, læs også:

I dette blad (side 9):

Åge Skovrind: Historiske landvindinger under angreb

På nettet www.socinf.dk:

Costas Lapavistas: En venstrefløjstrategi for Europa,

Michel Husson: En europæisk strategi for venstrefløjen?

Raphie de Santos og David Packer: En anden verden er mulig – men ikke ved at reformere EU og holde fast i euroen!

Økonomisk krise og nedskæringer i eurozonen har givet anledning til mange strejker og demonstrationer, her europæisk aktionsdag i Bruxelles den 29. september sidste år. Foto: ETUC-CES

Voksende konsensus på den anti-kapitalistiske venstrefløj

Der er en begyndende konsensus om en strategi mod krisen blandt anti-kapitalistiske kræfter i Europa omkring fire punkter: 1) modstand mod nedskæringspolitikken og alle besparelser, 2) et radikalt progressiv/Robin Hood-skattesystem og kontrol med kapitalbevægelserne, 3) nationalisering/socialisering og demokratisk kontrol med bankerne, 4) gældsrevision under demokratisk kontrol efterfulgt af en betalingsstandsning. Disse krav finder også genklang hos en bredere venstreopposition, omend i svingende grad. Jeg mener, at en taktisk diskussion på den anti-kapitalistiske venstrefløj nødvendigvis må starte med disse fire grundpiller som et enormt positivt og vigtigt udgangspunkt for at opbygge en fælles kampagne på europæisk plan.

Hvad med euroen?

Det kontroversielle spørgsmål om euroen i de perifere lande i Europa må ses på baggrund af ovennævnte punkter. Der er to holdninger på den anti-kapitalistiske venstrefløj: enten at forlade eurozonen, som foreslået af blandt andet Lapavistas et al. (2010) og de Santos (2011), eller en anden linje, som især sigter mod at opbygge en europæisk alliance omkring en alternativ politik, som kan slå bro til en anti-kapitalistisk overgang, snarere end at se valutaen som det centrale spørgsmål. Dette synspunkt fremføres blandt andet af Husson (2011), Samary (2011) og mig selv (Onaran, 2010a og 2010b)

Udgangspunktet for dette andet synspunkt er at skubbe på for et alternativt Europa og en anden økonomisk-politisk ramme, hvor euroen fortsat eksisterer. I en nylig artikel kritiserer Costas Lapavistas (2011) denne tilgang og kalder dens tilhængere for »ærkeeuropæere« det vil sige dem, som er bevidste om »klasseinteresser«, men som er »skræmt af faren for

nationalisme og isolationisme«. Costas' bemærkning om »europanismen, den officielle ideologi, der i lang tid har spøgt i (venstrefløjens) kollektive tankegang«, er en fuldstændig forkert fremstilling af den internationalistiske og anti-kapitalistiske karakter af denne sidstnævnte tilgang, som har meget lidt at gøre med et abstrakt forsvar for den kapitalistiske EU med dets nuværende strukturer, men som derimod er optaget af at bygge bro mellem de umiddelbare krav fra de brede oppositionsbevægelser til et internationalistisk og økosocialistisk folkets Europa

» Spændetrøjen på de offentlige finanser må slippes fri gennem en afskrivning af gælden i såvel periferien som de centrale lande efter en proces med en gældsrevision«

Costas' påstand om, at »en stor del af den kontinentale venstrefløj er stadig i kløerne på en pro-europæisk forestilling og bekymrer sig om at udvikle strategier, der har en europæisk snarere end socialistisk karakter.« handler tilsyneladende mest om det Europæiske Venstreparti, selv om han i sine begreber forsøger at skelne mellem »glødende europæere« og en anden fløj. Dermed forbigår han betydningen af den

Europæiske Anti-kapitalistiske Venstrefløj – en europæisk front, som samler omkring 40 organisationer i Europa, og som arbejder for et program, »der kan løfte økonomien ud af krisen med et udgangspunkt, som sætter menneskers behov over profithensyn og gennemfører en demokratisk kontrol over markedet, som led i et 'anti-kapitalistisk svar'«. (note 1)

Betalingsstandsning og gældsrevision

For at vende tilbage til det taktiske spørgsmål om euroen, så anser jeg spørgsmålet om en kampagne for gældsrevision og stop for tilbagebetaling for at være et langt vigtigere udgangspunkt for mobilisering end en debat om euroen. Den vigtigste hindring i dag for at påbegynde en progressiv økonomisk politik i Europa eller i en enkelt nationalstat er bekymringen om den offentlige gæld og regeringernes forpligtelse til at tilfredsstille långiverne. Spændetrøjen på de offentlige finanser må slippes fri gennem en afskrivning af gælden i såvel periferien som de centrale lande efter en proces med en gældsrevision.

Hvis tilbagebetalingen stopper på skyldnerlandenes initiativ vil det være en anden situation end de nuværende kreditor-dikterede omstrukturingsplaner fra den europæiske elite, som er forbundet med fortsat nedskæringspolitik. Gældsafskrivning er heller ikke kun

et spørgsmål om solvens, som i tilfældet med Grækenland eller Irland. Det er også et spørgsmål om, hvor gælden stammer fra. Spørgsmålet er altså ikke kun: »Kan vi betale gælden?» – men »bør vi betale gælden?« I Storbritannien er spørgsmålet, hvorfor arbejderbefolkningens skatter skal bruges til at betale den gæld, der nu løber op i 33,4 procent af BNP. Anerkendelsen af et stop for tilbagebetaling er også vigtig i forhold til de økologiske grænser for vækst, som sætter en begrænsning på den traditionelle keynesianske opskrift for at producere sig ud af krisen.

I Grækenland har en række aktivister, akademikere og parlamentarikere fra hele verden allerede bakket op om en appel om en gældsrevision, hvor Costas har været en af de vigtige initiativtagere. (note 2) . En lignende kampagne er ved at komme i gang i Irland, og begge initiativer har åbenlyst en betydning for Portugal og Spanien og forhåbentlig for centrale lande som Storbritannien. En arbejdervenlig løsning på krisen i såvel de perifere som de centrale lande kræver en gældsafskrivning, og en fælles, koordineret kamp på

europæiske plan kan skabe en stærkere modstand til den herskende multinationale elite i Europa.

Internationalisme nødvendig

Angrebet er internationalt: Multinationale banker og erhvervslobbyister bestemmer politikken i såvel de nationale regeringer som EU-institutionerne ved at bruge en boykot af statsobligationer som en trussel. Oppositionen har på samme måde brug for en international organisering. Et europæisk netværk af bevægelser – både brede fronter og antikapitalistiske organisationer – kunne udvikle sig til et redskab for at samle den folkelige opposition mod nedskæringspolitikken i de forskellige lande. En internationalistisk løsning ville skabe en stærkere front i såvel de centrale som de perifere lande sammenlignet med nationale alternativer.

Betydningen af en fælleseuropæisk mobilisering i de centrale og i de perifere lande udspringer af arbejderbefolkningens fælles interesser. Jeg er uenig med Costas i, at »et radikalt venstrefløjsalternativ vil se forskelligt ud hen over Europa«. Nedskæringspak-

kerne over hele Europa skubber landene ind i en model med kronisk lav indenlandsk efterspørgsel på baggrund af lave lønninger. Tidligere var den lave indenlandske efterspørgsel i Tyskland kompenseret af en høj stor eksport. Men det er ikke muligt at indrette hele eurozonen efter den tyske model med løntilbageholdenhed og nedskæringer, for uden underskuddet i periferien ville den tyske eksport også stagnere.

Fælles interesser

Særligt for periferien af Europa vil en mindre indenlandsk efterspørgsel betyde en forlænget krise, hvor problemet med gælden bliver til insolvens for både den private og den offentlige sektor. Den nuværende løntilbageholdenheds-politik er til skade for alle arbejdere. Den udbredte utilfredshed i Tyskland over Grækenland overser det faktum, at de tyske arbejderes lønnedgang, forringelser af dagpenge og pensionsrettigheder har været med til at skabe problemet. At afdække dette faktum plus ideen om en ulige fordeling som hovedårsagen til krisen vil være et vigtigt skridt frem mod en progressiv alliance og en bro hen imod et økosocialistisk Europa.

En ændring af styrkeforholdene i Tyskland til gunst for arbejderklassen kunne ganske givet også give større manøvrerum i periferien – ikke kun politisk, men også økonomisk, ved at øge den samlede efterspørgsel og ved en mindre restriktiv lønpolitik i periferien. På samme måde går den europæiske nedskæringspolitik i forhold til gælden ud på at redde de europæiske banker, som især ligger i de centrale lande. Men denne politik bringer de perifere lande på randen af fallit i kraft af krisen. På den måde vil nedskæringspolitik i Grækenland eller Irland få konsekvenser for skatteyderne i Tyskland, Frankrig eller Storbritannien, som igen vil blive presset til at redde deres bankers tab.

En stor skyldner-styret betalingsstandsning vil åbenlyst have tilsvarende konsekvenser for bankerne, og præcis derfor er kravet om socialisering af bankerne under arbejderkontrol i både periferien og de centrale lande et naturligt supplement til betalingsstandsning for at afslutte den onde cirkel med nedskæringer, forstærket krise og redningspakker. Disse kampe må koordineres som led i en bredere

Fra den europæiske aktionsdag i Bruxelles den 29. september 2010. Foto: ETUC-CES

» Ingen socialist vil bede folk i periferien om at forblive i eurozonen for enhver pris. Men det er mere et taktisk spørgsmål og ikke et afgørende udgangspunkt«

kampagne for en progressiv indkomst- og formuebeskatning, så de ansvarlige kan betale for krisens omkostninger og gøre op med årsagen til krisen, nemlig en omfordeling til fordel for kapitalen.

Igen vil disse krav møde større og bredere genklang, når de formuleres som en fælles kampagne for kapitalkontrol og skatte-koordinering, eftersom en fælles kampagne står stærkere overfor en multinational og mobil finanskapitals trusler om kapitalflugt. Kravet om at gøre den Europæiske Centralbank til en rigtig centralbank, som kan finansiere fonde til produktive grønne investeringer i Europa og især i periferien giver mening, når det sker i sammenhæng med betalingsstandsning og socialisering af bankerne.

Konkurrenceevne og devaluering

Løsningen på problemerne i Europas periferi ville også blive voldsomt hjulpet ved en finansiell omfordeling i Europa i modsætning til isolerede nationale løsninger i små lande, som let kan føre til fortsat underudvikling. Denne holdning er også i tråd med arbejderbefolkningens interesser i de centrale lande: en lavtløns-periferi, hvor multinationale virksomheder kan flytte hen, er også en trussel mod løn og jobs i de centrale lande.

Desuden deler jeg ikke optimismen om de positive virkninger på den internationale konkurrenceevne ved en devaluering, som vil være resultatet af en udtræden af eurozonen. Devaluering betyder højere priser på importerede varer, og de afsmitende virkninger fra importudgifterne til de indenlandske priser i et importafhængigt land vil hurtigt underminere effekten på den internationale konkurrenceevne. Empiriske erfaringer viser, at i importafhængige lande bliver de første positive virkninger på eksporten ved en devaluering udhulet i løbet af et par år via inflation. I sidste ende er konkurrenceevne et spørgsmål om produktivitet snarere end monetære variable som vekselkursen.

Desuden medfører en devaluering en kraftig indkomstnedgang for lønmodtagerne.

Frygten for højernationalisme

Sidst, men ikke mindst, i den nuværende situation vil anti-europæiske og anti-euro-holdninger snarere mobilisere nationalistiske højrefløjs-strømninger. Nationalisme er helt sikkert et problem i arbejderklassen i de centrale lande, og den yderste højrefløj mobiliserer også på utilfredsheden i periferien.

Jeg deler bekymringerne hos Michel (Husson, 2011) og den Videnskabelige Komite i ATTAC-Tyskland (2011) både af politiske og økonomiske grunde, som Costas tilsyneladende er uenig i. Som den Videnskabelige Komite i ATTAC-Tyskland skriver, »i fraværet af et politisk perspektiv i de enkelte lande og på europæisk plan, så vil disse bevægelser kollapse og give plads til nationalistiske kræfter af den mest voldelige og reaktionære slags, som vi allerede har set dem vokse frem overalt i Europa. Et sammenbrud af det nyliberale Europa kunne ende i et mareridt.«

Dette handler ikke om »frygten for en opløsning af den monetære union«, som Costas beskriver det, men snarere en sober anerkendelse af konsekvenserne, hvis det ikke lykkes at opbygge en internationalistisk strategi.

Historien vil fortælle os, i hvilken grad mobiliseringer for betalingsstandsning vil vække genklang i de centrale lande – vi kan muligvis se reaktioner komme meget hurtigt. En antikapitalistisk radikalisering i Europas periferi er i sin første fase, og samtidig er der centrale lande, for eksempel Frankrig, med antikapitalistiske massepartier, som allerede diskuterer spørgsmålet om betalingsstandsning. Vi får se, om der kommer en synkronisering af mobiliseringerne eller snarere en mobilisering i forskelligt tempo. Men vi kan således gå i gang med en internationalistisk strategi i stedet for at håbe på alternativer i hver enkelt nationalstat. Begge veje er åbenlyst endnu i en første fase.

Muligheden for euro-exit

Hvis et eller flere lande i periferien lykkes at gennemtvinge en betalingsstandsning, og hvis de nuværende EU-institutioner ikke kan ændres og bliver en bremse for en progressiv økonomisk politik, så kan

Fra den europæiske aktionsdag i Bruxelles den 29. september

en udtræden af euroen blive næste skridt efter en betalingsstandsning. Det er en åbenlys mulighed, hvis der ikke sker en større fælleseuropæisk mobilisering for betalingsstandsning, i såvel periferien som i de centrale lande. Ingen socialist vil bede folk i periferien om at forblive i eurozonen for enhver pris. Men det er mere et taktisk spørgsmål og ikke et afgørende udgangspunkt. Euroen er ikke et tabu. Desuden skal vi heller ikke undervurdere styrken i, at en koalition af perifere lande truer med at forlade euroen. På grund af de europæiske kapitalisters interesser vil disse lande helt sikkert have en forhandlingsposition. På nuværende tidspunkt er det vigtigt at arbejde for en mobilisering af arbejderbefolkningen over hele Europa i en fælles kamp og gøre brug af alle de manøvremligheder, der måtte opstå, snarere end at have en forudfattet og teknisk diskussion om selve valutaen.

Et internationalistisk overgangsprogram

En radikal forandring i Europa kræver en større ændring af institutionerne og en politisk ramme, som bygger bro fra de umiddelbare krav om rimelige

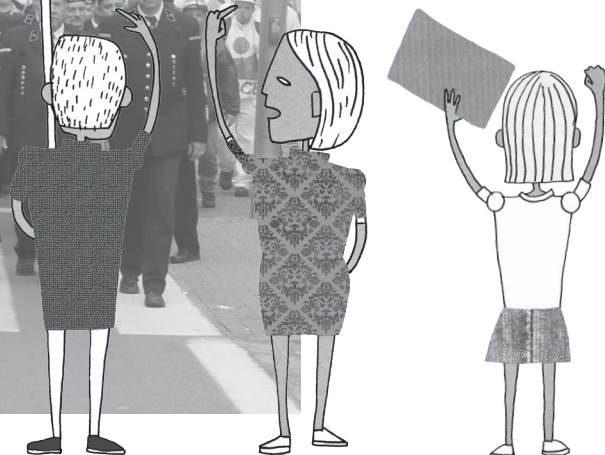

mber 2010. Foto: ETUC-CES

siel regulering og kontrol med kapitalbevælgelser er vigtigt, men ikke nok.

Med hensyn til indkomst- og arbejdsmarkedspolitik er der brug for en grundlæggende ændring af lønningerne i både periferien og i de central lande, som kan afspejle produktivitsudviklingen gennem de sidste tre årtier. For at fremme sammenhængen i Europa skal der etableres en minimumsløn. Højere produktivitsvækst i de fattige lande i Europa vil i nogen grad bidrage til at skabe en lønmæssig balance,

levevilkår og et bæredygtigt miljø til et alternativt demokratisk, deltagerstyret, økosocialistisk, feministisk alternativ. I det følgende skitserer jeg i kort form alternativerne i en sådan antikapitalistisk dagsorden for Europa. (note 3)

Sammen med en gældsafskrivning må en radikal omstrukturering af de offentlige finanser indebære et meget progressivt skattesystem, som er koordineret på europæisk niveau, ikke bare i forhold til indkomster, men også formuer, højere selskabsskatter, arveafgift og skat på finansielle transaktioner.

Finans-, penge- og industripolitik skal styres efter en målsætning om fuld beskæftigelse, økologisk bæredygtighed og lighed. Balancen mellem fuld beskæftigelse og et lavt CO₂-udslip med en nul- eller lavvækst kræver tre ting: skabelse af arbejdsintensive offentlige jobs (for eksempel social service som uddannelse, børnepasning, plejehjem, sundhed, hjemmehjælp), offentlige økologiske investeringer og en væsentlig nedsættelse af arbejdstiden. Det supplerer vores mål om at skabe kønsmæssig ligestilling.

Dette program kræver en socialiseret banksektor under arbejderkontrol. Finan-

men en regional balance skal fremmes af finansielle overførsler og offentlige investeringer for at højne produktiviteten i de fattigere områder. Desuden skal der skabes et europæisk dagpengesystem, som kan omfordele fra områder med lav arbejdsløshed til områder med høj arbejdsløshed. Det forudsætter et betydeligt europæisk budget, som finansieres af en progressiv fælleseuropæisk beskatning.

Sidst, men ikke mindst, må koordineringen af vidtrækkende økonomiske beslutninger kræve et offentligt ejerskab og deltagelse og kontrol fra arbejderne i virksomhederne, fra forbrugerne og regionale repræsentanter i nøglesektorer som finansvæsen, bolig, energi, infrastruktur, pensionssystem, uddannelse, sundhed og store produktive brancher. En sådan omstilling vil bygge bro til en demokratisk, deltagerstyret, feministisk økosocialisme.

Referencer:

- de Santos, Raphie, 2011. Portugal: The prospect of a full bailout and more austerity looms in 2011, Socialist Resistance, January 2011.

- Durand, C., 2011. Radicalisation of the financial, economic, social and political crises at the European level, International Viewpoint, February
- Husson M. 2010. A European Strategy for the Left, Socialist Resistance, January 2011, dansk oversættelse på www.socinf.dk
- Lapavitsas. C., 2011. A Left Strategy for Europe, International Viewpoint, April 2011, dansk oversættelse på www.socinf.dk
- Lapavitsas. C., Kaltenbrunner, N., Lambrinidis, G., Lindo, D., Meadway, J., Michell, J., Paineira, J.P., Pires, E., Powell, J., Stenfors, A. , Teles, N. 2010. The Eurozone between Austerity and Default, Research on Money and Finance, Occasional Report
- Onaran, O. 2010a, Fiscal Crisis in Europe or a Crisis of Distribution? Research on Money and Finance Discussion Paper No. 18
- Onaran, O. 2010b, Fiscal Crisis or a Crisis of Distribution? Socialist Resistance, June 2010
- Onaran, O. 2010c, Their multiple crisis and our solutions: an ecosocialist transitional programme, Socialist Resistance, November 2010
- Samary, C. 2010. Which money? Is it really the question? (in French), Tout est à nous.
- The Scientific Committee of ATTAC-Germany (2011), ATTAC-Germany. 2011. (<http://www.alternative-regionalisms.org>)
- Toussaint, E., 2011. The very symbol of illegitimate debt, International Viewpoint, March

Noter:

1. Se *Statement on the European crisis og Third European Anti-capitalist conference*. (www.internationalviewpoint.org)
2. Se Toussaint (2011) for flere detaljer.
3. [3] Se Onaran (2010a and c) for en fuld version.

Özlem Onaran underviser I økonomi på Middlesex Universit I Storbritannien. Hun samarbejder med Socialist Resistance, den britiske section af Fjerde Internationale, og Yeniyl (Ny Kurs), som udgives af den tyrkiske sektion af Fjerde Internationale. Oversættelse: Åge Skovrind

Eurofældten klapper

AF SAP'S FORRETNINGSUDVALG

Stort set hver dag kommer nye meldinger om omfanget af den økonomiske krise i en række euro-lande. Værst ser det ud i Grækenland med Portugal, Irland og Spanien halsende lige efter. Og på det seneste er også Italien og Belgien kommet med på listen over lande, hvor det hurtigt kan gå galt

Et par tal kan illustrere problemet: Mandag den 30. maj var renten på 10-årige græske statsobligationer på 16,5 procent, mens den på de tilsvarende tyske var 2,99 procent. Det koster altså den græske stat 5-6 gange mere i rente at låne penge, end det koster den tyske.

Når det gælder de 2-årige græske statsobligationer var renten mandag oppe på 25.61 procent. Det siger sig selv, at det ikke kan fortsætte i lang tid, før gældsældten klapper.

Derfor diskuteres det nu som en reel mulighed at Grækenland kan gå konkurs inden årets udgang, måske allerede i slutningen af juni. Den eneste mulighed for at forhindre det er yderligere milliardlån fra EU og Den Internationale Valutafond (IMF). Dem skal de nok få, ikke fordi EU og IMF er bekymrede for grækernes ve og vel, men de vil meget gerne sikre, at ikke mindst de tyske banker, som har penge til gode i Grækenland, får deres penge tilbage.

Men disse lån er ikke gratis. De koster dyrt præcis som de lån, Grækenland allerede har fået. Dels i form af en særlig overrente, der allerede har betydet at en række EU-lande har tjent en god skilling på at »hjælpe« Grækenland. Og dels i form af solgt selvstændighed.

Siden de første lån blev givet til Grækenland, har landet været sat under administration. Konkret måtte de underskrive et såkaldt MOU (Memorandum Of Understanding), som ned i detaljer fastlagde den økonomiske politik i Grækenland.

Et eksempel til illustration af denne umyndiggørelse: For nogle måneder

siden gik der rygter om, at Grækenland skulle privatisere for 50 milliarder euro. Det blev på det kraftigste benægtet af den græske regering, som insisterede på, at spørgsmålet slet ikke havde været forhandlet. Kort efter kom en delegation fra EU og IMF på besøg, og på mirakuløs vis blev man enige om en aftale, hvoraf det fremgik, at Grækenland skulle privatisere for - ja, rigtig gættet - 50 milliarder euro!

Og end ikke privatiseringsprocessen får den græske regering lov at bestemme over. Til Der Spiegel sagde Euro-gruppens formand, Jean-Claude Juncker, at »EU vil følge Grækenlands privatiseringsprogram, som om det var vores eget«. Og den hollandske finansminister gjorde sig endog til talsmand for, at privatiseringsprocessen helt skulle tages ud af græske hænder og i stedet gennemføres under international overvågning.

Det var lige præcis frygten for på den måde at blive sat fuldstændig under administration, som længe fik den portugisiske regeringsleder, José Sócrates, til at benægte landets alvorlige økonomiske situation. Han håbede tydeligvis at kunne holde EU ude til efter valget den 5. juni. Men den gik ikke. EU kom ind og gennemtvang en nedskæringspolitik, som det regerende socialdemokrati formentlig kommer til at betale en høj pris for.

Hvis man skal opsummere EU's medicin i forhold til de kriseramte euro-lande, så er det at underskuddet på de statslige finanser skal lukkes gennem beskæring af de offentlige udgifter samt ved udsalg af statslig ejendom. Samtidig skal konkurrenceevnen sikres ved at skære i lønnen. Kort sagt: Det er lønmodtagerne og de

Formålet med euro-pagten og de tilknyttede direktiver er at sikre, at den borgerlige økonomiske cocktail bestående af offentlige besparelser og begrænsning i lønudviklingen rent faktisk bliver omsat til virkelighed i de enkelte medlemslande.

KOMMENTAR:

(forsat fra side 18)

svageste grupper i samfundet, som skal betale for kapitalismens krise.

Det er også det politiske indhold i den såkaldte »europluspagt«, som blev vedtaget på EU-topmødet i slutningen af marts. Denne pagt omfatter alle euro-lande plus de øvrige EU-lande, inklusiv Danmark, men undtagen Storbritannien, Tjekkiet og Sverige. Sidstnævnte undlod at tilslutte efter pres fra den svenske fagbevægelse og et alternativt flertal til den borgerlige regering bestående af Socialdemokraterne, Venstrepartiet, Miljøpartiet og Sverigedemokraterne.

Formålet med euro-pagten og de tilknyttede direktiver er at sikre, at den borgerlige økonomiske cocktail bestående af offentlige besparelser og begrænsning i lønudviklingen rent faktisk bliver omsat til virkelighed i de enkelte medlemslande.

Derfor er der nu skabt nogle mekanismer, hvor regeringerne løbende skal stå til ansvar overfor EU, f.eks. ved at udkastet til finanslov skal sendes til genemsyn i Bruxelles, før det sendes til de nationale parlamenter. Og ved at det er muligt at straffe lande, som ikke lever op til målsætningerne, enten i form af bøder (euro-landene) eller ved at trække i EU-tilskud (ikke-euro-lande).

Hvorfor finder denne voldsomme integration sted netop nu? Naturligvis har krisen været den udløsende faktor, fordi den med et ubønhørligt snuptag har revet tæppet væk under en række svage økonomier i euro-zonen. Men bagved ligger en mere grundlæggende forklaring, nemlig koncentrationen omkring de mest konkurrencedygtige områder i euro-zonen, mens mindre konkurrencedygtige udkantområder svækkes. Trods alle

skåltalerne om eurosolidaritet, så kæmper kapital-ejerne i de enkelte lande behårdt mod hinanden, og de enkelte regeringer repræsenterer hver deres kapitalistgruppe over for de andre.

De igangværende protester i lande som Grækenland, Portugal og Spanien mod nedskæringspolitikken må støttes. Det samme må opbygningen af en modstand mod euro-pagten, inklusiv i Danmark. Men det er også nødvendigt at vinde forståelse for, at det er nødvendigt med et opgør med hele euro-konstruktionen.

Euro-fælden er klappet – nu gælder det om at fælde euroen!

SAP's forretningsudvalg, 1. juni 2011.

Kopi-politik eller alternativ?

AF SAP'S FORRETNINGSUDVALG

Det parlamentariske cirkus på Christiansborg giver disse uger endnu en forestilling – med tilskuerpladsen fyldt til sidste sæde af journalister og kommentatorer. I skrivende stund virker det, som om man nærmer sig den store finale.

Opvarmningsnummeret var VK-regeringens 2020 plan. De maledede fanden på væggen omkring underskuddet på de offentlige finanser og statens gæld. Deres løsning var at skære ned på det offentlige med i alt 47 mia. kr. frem til 2020. Nogle af de største nedskæringer var tilbagebetrækningsalderen med afskaffelse af efterlønnen og udskydelse af pensionsalderen. Desuden ønskede de en lov, der forbød stigninger i de offentlige udgifter mange år frem i tiden – uanset nye og voksende behov.

Når det i dag ser ud til, at regeringen kommer igennem med sin økonomiske politik, skyldes det to faktorer. For det første, at Dansk Folkeparti er parate til at løbe fra et hvilket som helst løfte på det økonomiske og sociale område, bare de får lov til at genere udlændinge fra ikke-vestlige lande endnu mere. Det har ikke overrasket ret mange.

Til gengæld virker mange overraskede over, at det såkaldte oppositionsparti, De Radikale, er parat til at indgå forlig med regeringen. Helle Thorning Schmidt og Villy Søvndal virker ikke bare overraskede, men tude-fornærmede. Lige som de fleste medier har de indregnet Vestager og Co. i »rød« blok.

Men der er ikke noget at blive overrasket over for dem, der har sat sig det mindste ind i De Radikales økonomiske

Der kan skaffes penge til velfærd, hvis viljen er der. Enhedslisten har dokumenteret, at A.P.Møller og to udenlandske olieselskaber scorer 10 mia. kr. mere om året, end man forventede, da regeringen indgik det seneste aftale om Nordsøolien

(forsat fra side 19)

politik. Vi ved jo, at de er 99 procent enige med VK. Ikke alene kan de fået en stor del af deres politik igennem sammen med den aktuelle regering, men det giver RV den bedste position til at lægge pres på S og SF efter valget.

Egentlig har S og SF forholdt sig rime- ligt fornuftigt over for De Radikale i en periode. Meldingen har været: Vi udfor- mer den økonomiske politik, og så kan I være med eller lade være.

Men efter Vestagers ivrige deltagelse ved regeringens forhandlingsbord har Thorning og Søvnald ikke længere is i maven. Nu er de i gang med at bøje af over for de Radikale.

De lover, at de efter et valg vil accep- tere et efterlønsforlig, andre har indgået forl valget.

De lover, at de vil forhandle efterløns- nedskæringer efter et valg, hvis ikke der allerede er et forlig.

De iler med en plan, der vil føre til offentlige nedskæringer eller brugerbeta- ling eller begge dele – med garanti til De Radikales store tilfredshed. Dermed har de signaleret, at på endnu et stort politik- område har de ingen ambitioner om at gøre det væsentligt anderledes end VK.

Det er naturligvis en selvmordskurs. Om ikke andet burde et simpelt blik på de seneste års meningsmålinger kunne overbevise de to partiledelser om det. Mens de kørte »den hårde linje« over for De Radikale gik AFØ-blokken frem, og De Radikale gik tilbage eller stagnerede. Socialdemokratiets nåede mange års

højdepunkt i meningsmålingerne, da et gennemsnit af alle målinger i januar i år gav dem 30,2 procent af stemmerne, og AFØ nåede tilsammen et tilsvarende histo- risk højdepunkt, da de måneden efter fik 49 procent af stemmerne. Nok til et flertal sammen med tre nordatlantiske mandater.

Januar og februar var lige netop de måneder, hvor S og SF markerede sig allerskarpest over for regeringen med en klar modstand mod angreb på efterløn- nen, i høj grad baseret på klasse-argu- menter. Samtidig kørte fagbevægelsen en tilsvarende kampagne og organiserede stormødet i Odense til forsvar for efter- lønnen, og dagen efter blev der gennem- ført en del strejker.

Samtidig viste andre meningsmålinger, at 80 procent af de radikale vælgere ville gå til venstre, hvis ikke partiet eksisterede.

Klar opposition til VK og stolen for døren til De Radikale giver fremgang til rød blok.

Det burde være nemt for Thorning og Søvnald, i og med at der er mange andre muligheder end at springe på regeringens vogn med dårligere velfærd og forringel- ser for arbejderklassen og folk på overfø- selsindkomster. For hver gang regeringen eller S-SF har præsenteret et af deres an- greb på velfærden, har Enhedslisten svaret igen med konkrete forslag til, hvordan pengene kan findes hos de multinationale, hos de danske kapital-ejere, hos bank- direktørerne eller ved at standse skat- tetilskuddet til dem, der har store private pensionsopsparinger. Senest har Enheds- listen dokumenteret, at A.P.Møller og to

udenlandske olieselskaber scorer 10 mia. kr. mere om året, end man forventede, da regeringen indgik det seneste aftale om Nordsøolien. Med de midler kan man ikke bare undgå forringelser. Man kan også in- vestere i arbejdspladser, kollektiv velfærd og en omlægning af energisektoren og produktionen, der kan bidrage til at redde verden fra en klimakatastrofe.

Selv om Enhedslisten ikke er med ved forhandlingsbordet, kan vi spille en vigtig rolle – eller måske netop derfor. I sig selv er det afgørende, at der er et parti, der hele tiden viser, at der er et alternativ til de borgerliges og til S-SF's økonomiske politik. De er ikke nødt til at gøre, som de gør, selv om de hævder det.

På den måde kan Enhedslisten i dag og i endnu højere grad efter valget hjælpe/ genere – vælg efter behag – S og SF med tilbud om at støtte en politik, der faktisk gavner de mennesker, der har stemt på S og SF, ikke det modsatte.

Med den politik og med aktivister i fagbevægelsen, andre bevægelser og lokalsamfund kan Enhedslisten være med til at skabe det pres på S og SF, som kan gøre det for dyrt for dem at køre videre af det nuværende spor med tilpasningen til De Radikales liberalistiske og asociale politik. De sidste ugers udvikling viser, at det bliver nødvendigt.

Derfor er Enhedslisten uundværlig, og sådan kan Enhedslisten blive ved med at være uundværlig

SAP's forretningsudvalg, 13. maj 2011

S og SF på afveje

AF ANDERS HADBERG

S og SF's seneste udspil, Fair Løsning 2020, bekræfter den bane, som koalitionen slog ind på med En Fair Løsning fra 2009: fra venstre mod højre. Fair Løsning 2020 viser, at S og SF på ingen måde er villige til at gøre op de centrale dele af VK-regeringens borgerlige politik gennem 10 år. Tværtimod ser det ud til, at linjen skal skærpes hvad angår den offentlige sektors tilpasning til de private virksomheders behov.

Denne artikel er et kritisk blik på S og SF's »Fair Løsning 2020« med vægt på fordelingsprofilen, og forholdet mellem den offentlige sektor og private virksomheder – dvs. den offentlige sektors funktion. Det er altså særligt interessant at se, hvordan den offentlige sektor bliver brugt som redskab til at flytte styrkeforhold og økonomiske ressourcer i det danske samfund og mellem klasserne i samfundet.

Der er andre aspekter af de to partiers økonomiske program, fx styringsmekanismerne mellem stat, regioner og kommuner, eller forskellige omprioriteringer indenfor enkeltsektorer, som denne analyse ikke kommenterer. Disse områder er naturligvis også centrale; men det er interessant i anden række, da det er programmets overordnede sociale profil, som bestemmer resten af programmets indhold.

Først er det dog på sin plads med et par indledende bemærkninger om S og SF's ny-reformistiske projekt.

S og SF's dilemma: sikre velfærd uden at skade kapitalismen

Det overordnede mål for S og SF er at sikre den offentlige sektors velfærdsydelser til danskerne. Men det må ske

inden for rammerne af den kapitalistiske økonomi og balancen mellem den offentlige sektors begrænsninger overfor de private virksomheder. Med andre ord: det må ikke skade kapitalismen at sikre velfærd.

Det er imidlertid ikke nogen nem balancegang. Det har S og SF måttet sande gennem perioden fra fremlæggelsen af Fair Løsning i 2009 til den nu fremlagte Fair Løsning 2020, hvor medier, vælgere og andre partier har åbnet kritikpunkter, S og SF ikke kunne lukke.

Og opgaven, som S og SF har givet sig selv, med at ville både tilfredsstille almindelige lønarbejderes behov for et

» Det overordnede mål for S og SF er at sikre den offentlige sektors velfærdsydelser til danskerne. Men det må ske inden for rammerne af den kapitalistiske økonomi«

tidssvarende velfærdsniveau og arbejdsgivernes krav om nedskæringer i den offentlige sektor, skatten og lønnen, bliver kun vanskeligere under presset fra den økonomiske krise. Eller sagt anderledes – det er umuligt.

Fair Løsning 2020 – førstehjælp til klassesamarbejdet

Udfordringen vil S og SF løse ved at skabe et nationalt fællesskab, som er til gavn for både arbejdsgivere og lønarbejdere. Det er samarbejdet mellem arbejdsgivere og lønmodtagere – vel iscenesat af staten – der giver de økonomiske resultater, som tilgodeser begge sider af den strukturelle fordeling. Og Fair Løsning 2020 har de rigtige løsninger til det gode samarbejde.

Fair Løsning 2020 indeholder en 4-punktsplan i følgende etaper:

1. **Sætte væksten i gang** – bl.a. lempelse af beskatning på private virksomheders investeringer i maskiner og anlæg (15-20 mia. kr.), fremrykning af offentlige investeringer (10 mia. kr.), vækstreform på virksomhedernes betingelser, bedre rammevilkår for virksomhederne (bl.a. skatte kreditter og eksportstøtte).
2. **Styr på indtægterne** – bl.a. omfordeling fra virksomhederne og de rige til almindelige lønmodtagere, omfordeling fra privatbilisme til kollektiv trafik.
3. **En effektiv offentlig sektor** – bl.a. sikre realvækst i den offentlige sektor, afviklet bureaukratisering og kontrolsystemer, mangeårige kommuneaftaler, nedskæringer i forsvaret.
4. **Arbejde mere og hurtigere uddannelse** – arbejdstiden skal op, unge hurtigere gennem uddannelsen, og generelle besparelser.

Fair Løsning 2020 er med andre ord førstehjælp til det danske klassesamarbejde, som VK-regeringen har snigløbet siden 2001 og stormløbet frontalt siden 2008. Det er genoplivning af samarbejds- og konsensustraditionen i dansk økonomi, hvor de store linjer ordnes mellem fagtoppen og Dansk Industri i forhandlingskontorerne i statsministeriet.

Spørgsmålet er imidlertid, hvad der gemmer sig under overfladen på det projekt, som S og SF tegner for den kommende regering. Er vi alle i samme båd, når det handler om at betale regningen for krisen og sikre velfærd til alle? Eller hvem betaler i virkeligheden på den korte og lange bane for en Fair Løsning i 2020?

Den offentlige sektor som redskab – for private virksomheder

Lad os først se på den offentlige sektors rolle i Fair Løsning 2020. Et gennemgående tema i Fair Løsning 2020 er, at den offentlige sektor skal styrkes. Ikke fordi den offentlige sektor skal styrkes. Ikke fordi den offentlige sektor udgør et vigtigt redskab for socialister i omformningen af dansk kapitalisme til et demokratisk og bæredygtigt samfund. Tværtimod for at styrke de private virksomheder og intensivere deres indbyrdes konkurrence. Den offentlige sektor skal med andre ord være løftestang for en dansk kapitalisme, gearet til konkurrencen på verdensmarkedet.

»Tiden er inde til en pragmatisk opblødning af grænserne mellem den private og den offentlige sektor. Årtier med dogmatiske slagsmål om udlicitering og privatisering af statslige virksomheder bør afløses af nye samarbejdsformer, der bygger på en klar erkendelse af, at den offentlige sektor bidrager til privat vækst, samt at den offentlige sektor har et ansvar for at fremme privat vækst«(s.28)

Tabel 1. Fair Løsnings bud på finansiering af det forventede underskud i 2020

Kilde: Fair Løsning 2020 s.81.

mia kr.	År 2020
1. Fair Løsning - økonomisk holdbarhed	21,5
Trepartsforhandlinger	15,0
Mere og hurtigere uddannelse	4,8
Konkrete spareforslag	1,7
2. Fair Løsning - forbedring af strukturel balance i 2020	8,6
Fremrykning af pensionsbeskatning	5,6
Udskydelse af lettelse af topskat	2,0
Lavere niveau for offentlige investeringer	1,0
3. Genopretningspakken	9,7
Accept af elementer i genopretningspakken	7,6
Genopretningspakkens reduktion af offentligt forbrug i 2011	2,1
4. Før Nye Initiativer	39,8
5. Nye tiltag for øget beskæftigelse	7,4
Bedre integration	2,5
Bedre forebyggelse	1,5
Lavere strukturel arbejdsløshed	3,0
Lukkedage	0,4
I alt 1.-5.	47,2
Strukturelt underskud i 2020	47,0

Det er denne røde tråd, der følges hele vejen igennem Fair Løsning 2020; både inden for arbejdsmarkedet, forskningen, erhvervspolitikken og uddannelsesområdet. Sågar gennemsyrrer det velfærdsområdet og det offentlige indkøbspolitik.

Fx foreslår S og SF:

- Skattevindue, hvor virksomheder kan investere skattefrit i 2012 (»straksafskrivninger«)
- Flere offentligt-private partnerskaber
- Offentlig efterspørgsel skal fremme private firmaer, deres produktivitet og innovation
- Fortsættelse af Eksportlånordningen på 20 mia. kr. (fra Bankpakke II)
- Ligestilling af offentlige og private virksomheder i løsning af serviceopgaver

- Danske universiteter skal oprette erhvervsforskningscentre til at skabe eksportafsætning i Brasilien, Rusland, Indien, og Kina
- Unge hurtigere gennem uddannelsessystemet

Der er således en lang række områder, hvor den offentlige sektor skal tage et ansvar for at hjælpe den private sektor i gang.

Strategisk erhvervs politik: Fra markedsreguleret til statsreguleret kapitalisme

Men hvordan adskiller S og SF's strategi sig da fra VK's nyliberale strategi?

Jo, forskellen består i, at S og SF vil gå bort fra en liberal markedsreguleret kapitalisme til en statsreguleret ditto. Det betyder kort og godt, at i stedet for at lade markedet være regulerende på en række områder både udenfor og indenfor den offentlige sektor, så skal det offentlige påtage sig en mere aktiv rolle i at skabe nationale konkurrencedygtige virksomheder. Staten bliver omdrejningspunktet for at korrigere »en laden stå til«-styring af dansk økonomi mod en sundere tilstand. For som Fair Løsning 2020 siger: »det kommer ikke af sig selv« (s. 34).

Inspirationen fra keynesianismen viser sig derved, at økonomien skal rationaliseres fra oven. Det er nødvendigt at forme økonomien for at skabe en konkurrencedygtig privat sektor, som kan klare sig på verdensmarkedet. Fair Løsning 2020 introducerer begrebet »strategisk erhvervs politik« til at betegne et nødvendigt »moderne samspil mellem stat og marked«, hvor staten skal »sikre et konkurrencemæssigt forspring ... i en situation hvor hele kloden smelter sammen til ét marked for stadigt flere produkter«. (s. 30).

Men det er ingen tilbagevenden til statslig detailstyring à la keynesianismens guldalder i efterkrigstiden. Politikerne skal ikke »forsøge at fastlægge hvilke virksomheder, der skal skabe vækst og beskæftigelse. Det ender galt, og bør overlades til de frie markeds kræfter. Kun derved sikres det, at de bedste virksomheder vokser – at de dårligste bukker under – og at økonomien samlet set fungerer effektivt.« (s. 30)

I stedet skal politikere, stat og erhvervsliv sammen udpege særlige satsningsområder ud fra tre krav:

- udsigt til stigende efterspørgsel på verdensmarkedet
- Danmark skal have særlige styrkepositioner og kunne levere løsninger
- skabe en bæredygtig vækst

Med andre ord handler det om, at politikerne og den offentlige sektor skal hjælpe erhvervslivet med at lægge en plan for deres ekspansion på verdensmarkedet. Læg i forbifarten mærke til, at »Danmark« – den nationale enhed – har overtaget rollen som interessant i planen. Der er ingen klasser eller sociale grupper i konflikt. Og hvis der er, så er det meningen at de skal enes om dansk erhvervslivs fremtid.

Fordelingsprofilen i Fair Løsning 2020 – hvem betaler?

Lad os se på fordelingsprofilen i Fair Løsning 2020. For der er både gode og dårlige elementer i Fair Løsning 2020 – på samme måde som i Fair Løsning fra 2009. Se i den forbindelse en tidligere analyse af S og SF's plan i artiklen, »Hvem skal betale« i SI 234

Fair Løsning 2020 ændrer ikke meget ved den økonomiske plan, som allerede er fremlagt i Fair Løsning fra 2009. Derimod kan man se en række mindre ændringer som følge af udmøntningen af VK-regeringens Genopretningsplan. Se tabel 1 som er en oversigt over elementer i Fair Løsning 2020.

Med i tabellens beregning skal lægges den udgift – eller rettere manglende indtægt, som S og SF vil give statskassen gennem de såkaldte »straksafskrivninger« i 2012. Her vil skattefrihed for investeringer i maskiner og anlæg medføre mellem 15 og 20 milliarder kroner i mistede indtægter i 2012. S og SF holder dette op overfor den kortsigtede virkning af VK-regeringens efterlønsreform, der vil betyde at det offentlige mister 25,5 milliarder kroner i 2012.

Målet for S og SF's plan er at skaffe indtægter til at lukke det hul i statskassen, som EU-økonomer og statsministeriet har beregnet sig frem til under et antal ukendte forudsætninger til 47 mia. kr. i 2020. Samtidig vil S og SF hente yderligere midler gennem skattepolitikken til at finansiere mere velfærd.

Til at lukke det (»fiktive« må man vel sige) hul i statskassen sammenstykker S og SF indtægter fra både blivende ændringer i finansieringen af statens indtægter og midlertidige. I alt regner S og SF med at skaffe 47,2 mia. kr.

De centrale elementer er (stadig) følgende:

- Højere arbejdstid og hurtigere færdiggørelsestid hos uddannelsessøgende udgør cirka halvdelen af planens finansiering og skaffer 21,5 mia. kr.
- Hertil vil S og SF fremrykke pensionsbeskatningen (ved et loft over indbetalinger hertil), udskyde topskatten til 2020, og acceptere et lavere niveau af offentlige investeringer – samlet finansierer det 1/6 af planen
- S og SF accepterer dele af VK-regeringens Genopretningspakke, der varigt forøger skatterne ved at fastfryse i kroner/øre beløbet af skattesatserne i skattesystemet. Det finansierer cirka 1/5 af planen
- S og SF vil tage nye initiativer, der øger arbejdsudbuddet – bl.a. ved at fremme beskæftigelsen for indvandrere, forebyggelse af tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, sænke den såkaldt strukturelle ledighed, samt minimere antallet af lukkedage i institutionerne. Det skaffer 7,4 mia. kr. svarende til knapt 1/6 af finansieringen i løsningen.

Ser man på fordelingen af byrderne i Fair Løsning 2020 er det stadig lønmodtagerne, der betaler gennem højere arbejdstid, udskydelse skattesatsernes automatiske opregulering, reduceret offentligt forbrug i 2011 og reducerede offentlige investeringer 2013-2022.

Ligeledes er det de studerende, der skal lægge for ved skynde sig gennem uddannelsessystemet for at øge arbejdsudbuddet og dermed skaffe statskassen knapt 5 mia. kr. mere i 2020.

Skattepolitikken i Fair Løsning 2020 (Fair Forandring)

Fair Løsning 2020 rummer udover den langsigtede ændring i forholdet mellem indtægter og udgifter også en omfordeling gennem dels hævnning af skatter og afgifter svarende til netto 17,7 milliarder kroner. Disse penge skal bruges til at sikre velfærd. Omfordelingen har til formål at løfte velfærdsniveauet og finansiere iværksættelse af de initiativer, som S og SF foreslår indenfor trafik, uddannelse og arbejdsmarkedspolitikken.

12 minutter mere om dagen er vel den mest kendte del af S og SF's plan.

Omfordelingen – der oprindeligt blev udkastet som Fair Forandring i 2007/08 – er det fordelingsmæssigt mest progressive fra de to partier til dato. Her er der langt flere elementer, der flytter økonomiske midler fra virksomhederne og de rige til velfærdsydelse. I tabel 2, kan man se hvordan S og SF vil bruge skatterne til at omfordele. Jeg har markeret de skatteforhøjelser, som rammer erhvervslivet og de rige. Resten må antages primært at tages fra et bredt udsnit af forbrugere, i særdeleshed lønmodtagere og deres familier. Det gælder fx betalingsring omkring København, og højere afgifter på usunde fødevarer.

Tabel 2 viser bl.a. at:

- Ud af den samlede finansiering på 24,1 milliarder kroner bidrager erhvervslivet og de rige med 12,5 milliarder kroner – altså cirka 50 pct.
- Indtægten på 2,2 milliarder kroner fra »Sanering af erhvervsstøtte« under posten »Grøn og fremadrettet erhvervsstøtte er ikke medtaget, da erhvervsstøtten omlægges til anden erhvervsstøtte. Midlerne bliver altså hos virksomhederne
- Der gives på udgiftssiden 6,4 milliarder kroner i skattelettelse, der primært gavner lavtlønnede og folk på overførselsindkomst
- Af den samlede finansiering går 12,2 milliarder kroner stadig til at finansiere offentlig velfærd

Selv om der er gode elementer i skattepolitikken, så finansierer erhvervslivet og de rige altså blot omkring halvdelen

Tabel 2. S og SF's skattepolitik, Fair Forandring

FRA ALT DET USUNDE TIL SUNDHED FOR ALLE			
	indtægt	Udgift	
Højere afgifter på cigaretter, sodavand, sukker, mættet fedt, chokolade og slik	3,9	3,1	Verdens bedste sygehuse
Afskaffelse af fradrag for sundhedsforsikringer	0,7		
Arbejdsskadeafgift på farligt arbejdsmiljø	0,5	2,0	Forebyggelse til alle
FRA DE VELHAVENDE TIL DE MANGE			
Ny millionærskat på 6 pct. af indkomst over 1 mio. kr.	1,2	4,8	Lavere skat på arbejde i form af øget beskæftigelsesfradrag med 6000 kr. om året
Loft på 100.000 kr. over fradragsberettiget pensionsopsparing	2,1	2,7	Højere pensionstillæg for folke- og førtidspensionister med 5000 kr. om året
En aktieomsætningsafgift på 0,25 pct.	4,0	0,8	SU, efterløn, dagpenge, ny førtidspension og kontanthjælp hæves med 2000 kr. om året som kompensation for stigende afgifter på usunde fødevarer
En opstramning på ligning og skatteunddragelse – særligt overfor store indkomster med lav skattebetaling	1,0		
Skærpet beskatning af løn udbetalt som aktier	0,1	0,1	Lempelse af multimediebeskatning
FRA BANKER TIL BØRN			
Højere lønsumsafgift på den finansielle sektor	1,0	2,0	Reform af folkeskolen
GRØN OG FREMADRETTET ERHVERVSSTØTTE			
Sanering af erhvervsstøtten	2,2	1,0	Fremme af klimainvesteringer i danske virksomheder
		1,2	Fremadrettet erhvervsstøtte
FRA LASTBILER OG TRAFIKPROPPER TIL GRØN TRAFIK			
Kørselsafgifter på lastbiltrafik	1,5	1,5	Billigere kollektiv trafik
Betalingsring om København	2,0	1,5	Grønne trafikinvesteringer
		0,5	Billigere miljøvenlige biler/skrotningspræmie
Højere registreringsafgift på forurenende biler	Provenueneutral omlægning		Lavere registreringsafgift på klimavenlige biler
FRA FORURENING TIL BEDRE VELFÆRD			
Afgift på luftforurenende forbrænding	1,0	3,9	Overskud til finansiering af øgede velfærdsudgifter herunder uddannelse
Klimaafgift på 75 kr. pr. flybillet	0,7		
Højere afgifter på landbrugets forurening	1,1		
Kulbrinteskat udenfor eneretsbevilling	0,1		
En målrettet indsats overfor skattehuller og skatteplanlægning	1,0		
I ALT SKAT	24,1	6,4	SKATTELETTELSER
Netto skat	17,7		
- heraf bedre ligning og lukning af huller	2,0		
Sanering af erhvervsstøtte, udgiftssiden	1,0	6,5	Udgift fra fordelingskryds og trafikryds
		12,2	Udgift til offentligt forbrug inkl. erhvervsstøtte
I alt balance (skat regnet netto)	18,7	18,7	
FRA ERHVERVSLIVET OG DE RIGE	12,5		

De lyse felter er indtægter, som betales af erhvervslivet og de rige.

Kilde: Fair Løsning 2020, s. 40. Egne beregninger.

af bidraget herfra til velfærdsforbedringerne. Der er altså tale om at arbejderklassen og kapitalisterne skal dele i porten så at sige. Eller som S og SF selv siger om deres indgreb overfor erhvervslevet: »Samlet set er erhvervsbelastningen beskeden« (s.41).

Endvidere er skattepolitikken dog blot ét element i den samlede finansiering af den mere velfærd. For at tegne den samlede fordelingsprofil af Fair Løsning 2020 må vi derfor først indregne effekterne af yderligere tiltag.

Væksten i den offentlige sektor

Væksten i den offentlige sektor – dvs. det statistiske udtryk for den forbedring af velfærdsniveauet, som S og SF ønsker at fremme – er således afhængigt af yderligere et finansieringselement i Fair Løsning 2020: produktivitetsvæksten i den offentlige sektor.

For selvom skattekronerne netop gennemgået ovenfor skaffer flere penge i den offentlige kasse, er det ikke nok til at finansiere en tilstrækkelig realvækst, der kan løfte velfærdsniveauet. Hertil laver S og SF en fiffig manøvre. De vil lade kommuner og regioners budgetter vokse med 53,8 milliarder kroner frem til 2020. Men det fikse er, at den offentlige sektor skal effektivisere sig til 18 milliarder af disse kroner. Det svarer altså til, at regioner og kommuner skal effektivisere sig til 1/3 af den vækst, som S og SF hævder at ville tilføre.

Og hvem betaler så for denne effektivisering? S og SF foreslår bl.a. mindre brug af konsulenter i staten, stop for overbetaling af private sygehuse og gevinster ved energi-effektiviseringer. Men samlet

beløber forslagene sig til en maksimal besparelse på 4 milliarder kroner. Resten skal de offentligt ansatte løbe sig til. For som Henrik Herløv Lund tidligere har skrevet om VK-regeringens effektiviseringsforslag på 10 milliarder kroner, så er de lavt hængende frugter ifm. administration og energi allerede høstet.

Der er altså grund til at så tvivl om muligheden for at høste besparelserne uden at øge presset på offentligt ansatte.

» Selvom der er gode elementer i skattepolitikken, så finansierer erhvervslevet og de rige altså blot omkring halvdelen af bidraget herfra til velfærdsforbedringerne«

Enhedslistens rolle under en S-SF regering

S og SF's Fair Løsning 2020 adskiller sig markant fra det program for den offentlige sektor, som Enhedslisten netop har vedtaget på sit 22. årsmøde. I Enhedslistens program er den offentlige sektor omvendt et centralt redskab i kampen for vinde styrke positioner for arbejderklassen overfor den private kapitalisme. Forskellen på de to programmer er åbenbar derved, at Enhedslisten vil lade arbejdsgiverne og de rige betale for deres egen krise.

Men ikke desto mindre har der så sent som på Enhedslistens årsmøde været debat om, hvorvidt Fair Løsning 2020 er »et godt forhandlingsoplæg« med tidsler som kan luges ud – men som dog er »mere ansvarlig, mere realistisk og mere

retfærdig« end den nuværende regerings 2020-plan. Eller om planen er »en mark fuld af tidsler«, der ikke kan luges ud i, men som Enhedslisten må gå i en stor bue uden om.

Analysen ovenfor viser, at der bestemt er gode elementer i S og SF's Fair Løsning 2020. Det drejer sig især om skattepolitikken, hvor der hentes et to-cifret milliardbeløb fra erhvervslevet og de rigeste. Men der er langt flere tidsler i den samlede Fair Løsning 2020, end der er blomster.

Problemet med S og SF's plan er – set fra Enhedslistens side, at planen ikke afgørende flytter midler eller styrkeforhold til fordel for arbejderklassen. Den gør det modsatte: nemlig styrker de private virksomheder og deres magt i samfundet overfor lønarbejderne.

Derfor bliver det overordentligt svært at se, hvordan Enhedslisten kan få et resultat hjem i en forhandling med S og SF ud fra de nuværende styrkeforhold. Det kræver en social bevægelse med mere markante krav til S og SF. Det er her den virkelige opgave ligger for Enhedslisten i den kommende periode: at få skabt et pres uden for Folketinget på S og SF med kravet om at skære de mange tidsler væk, som Fair Løsning 2020 er fuld af.

Er Fair Løsning 2020 er godt oplæg med »tidsler«, som kan luges ud, eller er der tale om en hel »mark fuld af tidsler«?

Udbudspolitikens fallit

AF ARNE LUND

"DSB kan glæde sig over, at vi gennem de seneste år har vundet en række udbud i udlandet. Især i Sverige har vi stor succes...DSB lærer meget af at drive virksomhed i udlandet, hvilket kommer de danske kunder til gode«. Så lyrisk var det skønmaleri, som DSB i efteråret 2009 viste frem, men som de sidste måneder har vist sig at være det modsatte.

For da facaden omsider kraklerede, viste det sig, at Kystbanen og Øresundstrafikken var ét morads af regnskabsfusik, inkompetence, manipulationer, trusler mod kritiske journalister, ansvarsforflygtigelse og en chokerende mangel på almindelig hæderlighed.

Hvordan kunne det gå til, at en gammel statsvirksomhed, lidt stiv i det måske, men grundlæggende fornuftig og på miljøets side, kunne komme så langt ud? Var der gået svamp i den?

Ja, det var der. Hvad vi så, var den ny-liberalistiske udbudspolitik i frit løb, og politikere, der havde så megen prestige i klemme, at de med alle midler søgte at skjule fiaskoen. De ansvarlige er samtlige transportministre siden 2001, og især Flemming Hansen og Lars Barfoed.

Udbud trods advarsler

Flemming Hansen var den, der sendte Kystbanen og Øresundstrafikken i udbud, til trods for at han fik advarsler fra egne rækker om at finde en mindre problematisk strækning. Og Lars Barfoed, fordi det var i hans ministertid, at proformalselskabet DSB-First overtog driften af Kystbanen, og inden længe kom ud i så store vanskeligheder, at en hvilken som helst minister burde have grebet ind.

Allerede i sommeren 2009 stod det klart, at der foregik uregelmæssigheder mellem DSB og DSB-First. Barfoed lukkede øjne og ører for de advarsler, der kom blot et halvt år efter, at DSB-First havde overtaget Kystbanen og Øresundstrafikken. End ikke da DR i efteråret 2009 bragte et indslag om forholdene i DSB-First, reagerede Barfoed, men valgte ukritisk at tro på DSB.

Vandt på underbud

DSB vandt sin egen strækning - 10 procent af omsætningen - ved at underbyde konkurrenterne, og snart meldte problemerne sig: En urealistisk køreplan, for få togsæt, elendige togsæt, der brød sammen i ét væk, samt overgangsproblemer mellem dansk og svensk strækning. Det var tåbeligt at lave et udbud, der bestod af tæt forstadstrafik (Kystbanen), flaskehalsen Østerport-København H-Kastrup, samt lange strækninger i tyndt befolkede områder i Sydsverige på enkeltsporede strækninger, hvor flere operatører kæmpede om pladsen. Det kunne kun gå galt, og pengene fossede ud af DSB.

Resten er historie. Fyringer af DSB-toppen, af landets førende revisorfirmaer, en bestyrelses-formand, der stak halen mellem benene, og en transportminister (Schmidt), der nok har vist vilje til at rydde op, men også kæmper for at holde ansvaret væk fra sin eget ministerium. Heller ikke Folketingets trafikpolitikere har noget at være stolte af, også de troede på skønmaleriet, så længe det varede. Også her drejede det sig om »alle partier undtagen Enhedslisten«.

Intet lært

Nu er der sat en række undersøgelser i gang: Hvad var det, der skete? Hvem vidste hvad, og hvornår vidste de det? Den fulde sandhed får vi næppe, dertil er der for mange ministre involveret i fadæsen, mest som sagt Flemming Hansen og Lars Barfoed. Så det går nok som det plejer: Ansvaret placeres på et lavere plan, mens de ansvarlige i regeringen atter går fri.

I regeringen har man intet lært, for mens skandalen oprulles for åbent tæppe, så foreslog transportminister Hans Chr. Schmidt mere konkurrence i jernbanetrafikken. Midt i det værste sne-

kaos i julen 2010 brillerede Schmidt ved at undsige den virksomhed, DSB, han er leder af.

Øget konkurrence skulle indføres på den givtige strækning mellem København og Aalborg, for DSB var da helt håbløse og kunne ikke klare opgaven. Ja, sikke da en julegave til de ansatte, der knoklede for at få det hele til at løbe rundt, og som vintervejret til trods afviklede togtrafikken langt bedre og med færre forsinkelser end de fleste europæiske lande, Norge og Schweiz medregnet.

Vold på virkeligheden

I sin blinde iver efter mere konkurrence gjorde Schmidt vold på virkeligheden. »Glemte«, at der ikke

er plads til flere tog mellem København og Århus, og »glemte«, at mulige konkurrenter ikke selv rådede over egne tog. Intet problem, sagde Schmidt, dem lejer de blot hos DSB. Det hører vist til sjældenhederne, at en virksomhedsejer undsiger og svækker sin egen bedrift midt i primetime. Jeg har i hvert fald aldrig hørt Mærsk falde sin egen virksomhed i ryggen på denne måde.

Schmidts fortrængninger stod i kø. Han talte om private operatører, og så derved bort fra, at de, der kan komme på tale, ejes af udenlandske statsbaner, og at private operatører snart hører fortiden til. Han ville ikke svare på, hvem der skulle have førsteret til de lukrative myldretidsafgange.

Ville der blive stillet krav om miljøforbedringer? Lavere takster? Og om at køre på tidspunkter, hvor der ikke var ret mange passagerer, sådan som DSB er forpligtiget til? Næppe. I de lande, hvor hovedstrækninger er blevet konkurrenceudsat, da holder de »private« operatører sig langt væk fra afgange med få rejsende, for her er fortjenesten selvsagt ikke stor nok. Minder en del om de private hospitaler, der kun tager de lette operationer, mens de svære overlades til de offentlige sygehuse. Hvem sagde risikovillig kapital?

Bagateller, vrissede Schmidt, nu gælder det konkurrencen, og det skal være til gavn for de rejsende, ellers har det ingen interesse, »for jeg nærer stor omsorg for den kollektive trafik«, fortalte ministeren til stor undren, for de, der hørte på.

For alle vidste jo godt, at omsorgen ikke rakte længere, end at ministeren holdt hånden over endnu flere skandaler, der bestemt ikke kom de rejsende til gode: De manglende leveringer af IC4 og det elektroniske rejsekort, der begge er 4-6 år forsinkede, som har sprængt budgetterne adskillige gange, og som ikke ser ud til at kunne gennemføres som tænkt. End ikke en så simpel ting, som at forlænge en lejekontrakt på 112 dobbeltdækkervogne har DSB og ministeren kunnet klare.

»Professionelle« bestyrelser

Regeringen er forblændet af tanken om, at blot der indsættes professionelle bestyrelser i de statslige selskaber, så går det hele meget bedre. Men den ide ligger mildt sagt i ruiner, og det er ikke kun i DSB, at den er gal. Det gælder Københavns Lufthavn, der har overført milliarder til skattely i Caribien, det gælder Københavns Universitet, der ikke kunne styre Penkowa-sagen, det gælder Handelshøjskolen, der ikke tjekkede en lidt for smart rektor, det gælder DONG, der har vrøvl med miljøet, det gælder PostDanmarks vedvarende serviceforringelser osv.

Tiden er inde til at smide de professionelle bestyrelser på porten. De læser alligevel ikke de papirer, de skal, og aner ikke, hvad der sker i virksomheden, og når det brænder på, så træder de tilbage af helbredsmæssige grunde.

Idealismen hos det folketingsflertal, der vil have konkurrence eller sælge ud af

statens ejendom, rækker ikke længere end til det pekuniære. Uanset at det hele svøbes ind i kønne ord som »bedre togtrafik til en lavere pris«, »konkurrencehensyn« osv., så viser de hidtidige eksempler på salg af statslige selskaber, at det modsatte er tilfældet.

Til Politiken 7. april 2006, siger udbudseksperten Carsten Greve fra Handelshøjskolen: »Skiftende regeringer er gået efter at få en så høj betaling som muligt og har fraskrevet sig indflydelse, fordi det ville være gået ud over prisen«.

Så billigt som muligt - eller?

Hele øvelsen går ud på, at staten skal slippe billigst muligt om ved at drive kollektiv trafik. Som vi har set med Kystbanen og Øresundstrafikken, er det imidlertid, det modsatte, der sker. At henvise til Arriva i Midt- og Vestjylland er ikke relevant, for her er det ingen kunst at køre med tog to gange i timen på baner, hvor der ikke kommer andre tog.

De, der ønsker konkurrence i togtrafikken, henviser til, hvor billigt det er blevet at flyve, efter at lavprisselskaberne er kommet til. At fly og tog fungerer under ret forskellige fysiske betingelser, spiller øjensynligt ikke nogen rolle for markedstilhængerne. Her er det centrale, at konkurrencens virkning grundlæggende vil være den samme: kampen om kunderne på pris og kvalitet.

Og det er netop konkurrence i stedet for samarbejde og koordination, der er problemet.

UDKANTS-DANMARK:

Der er næsten blevet for fredeligt ude i de små bysamfund. Arbejdspladserne er væk og de unge rejst til de større byer.

Stanken fra den »rådne banan«

AF MARTIN MØRCH OG
JØRGEN HOLST

De sidste 10-20 års centralisering af landbruget, afvikling af industriarbejdspladser og småhåndværk efterlader store områder af Danmark i reelt forfald.

Den stank af forfald og gylle, som i nogle år har drevet over dele af yderområderne i landet, har nået næserne i de større byer. Forstået på den måde, at problemerne med skæv udvikling, afvikling, forslumning og de politiske protester, der er fulgt med, har nået de bonede gulve.

F.eks. har det regionale protestparti Fælleslisten fra Vestjylland forsøgt at samle underskrifter til at stille op til Folketinget for at slå igennem på nationalt plan. Det ser ganske vist ikke ud til at lykkes. Men det har da sat skub i flere af de landsdækkende partier, der ellers regnede med at hente sine kernevælgere her ude midt i ingenting. Og så står klichéerne ellers i kø for at beskrive, hvordan bondelandet er i forfald med reportager fra landsbyer, hvor tagene hænger ned om ørene på de få tilbageblevne.

Den »rådne banan«

Der er et gran af sandhed i beskrivelserne. År efter år har de store landbrug opkøbt jord fra mindre landbrug og udvidet deres produktion. Markskel og små biotoper er nedlagt og afløst af store

marker med monokulturer med dræning, øget sprøjtning og den alt for store svineproduktions enorme gyllemængder. Den samlede mængde gylle fra de slagtesvin, der går til eksport, svarer til det urensede spildevand fra 80 millioner mennesker. Så det er ikke så sært, at åer, vandløb, søer, kystnære vandområder og fjorde gisper af iltmangel og tiltagende fiskedød, mens bygninger og hustage grønnes af algevækst og følsomme kulturlandskaber ændre karakter på grund af »overgødskning« fra regnvandet.

Der er »bondeland« tilbage, selv om de fleste landbrug nu er på størrelse med fortidens godser. Den udvikling, som progressive småbønder på landet og arbejderbevægelsen i byerne tvang igennem i begyndelsen af sidste århundrede, hvor andelsbevægelsen med overskudsdeling og andelsdemokrati afløste den tidligere nedværdigende og forarmende godsejerkapitalisme på landet, er under hastig afvikling. Landbrugene er blevet store industrivirksomheder underlagt banker og finanskapitalens administration, og andelsbevægelser er under hastig omdannelse til aktieselskaber.

Imens stiger gælden til langt over, hvad en tvangsauktion ville kunne indbringe. Miljøet forværres år for år, og grundvandsboringer lukkes. Der er ikke mange arbejdspladser i det, bare et par litauiske eller ukrainske elever, som man kalder

det, når man ikke får ordentlig løn. Det efterlader tomme bygninger og tomme hænder. De unge tager til byen – de tunge bliver tilbage. Udkanten er mere karakteriseret af den sidste fase af industrialiseringen, kunne man næsten kalde det.

Der har været rigtig mange fabrikker, træ- og møbelindustri, forarbejdningsindustri af landbrugsprodukter, som slagterier og fiskeindustri mv. ogfølgeerhverv til landbrug med en underskov af mindre håndværksbaserede virksomheder. Det er hele det område, der lukker ned nu. Så det er små bønder, almindelige industriarbejdere og håndværkere, der er blevet ramt.

Økonomisk nedsmeltning og socialt forfald

Denne udvikling gør befolkningssammensætningen mere skæv, end den var i forvejen. Der er en overvægt af ældre – efterlønnere og pensionister. De yngre rejser væk eller kører langt efter arbejde, og de unge, der får uddannelse, bliver i de byer, de uddanner sig i.

Forholdet mellem uddannet og uuddannet arbejdskraft er også skæv. Så lidt forenklet kan man sige, at alle de unge og de kloge tager til storbyerne, mens de gamle, og dem, der er for træge til at flytte sig, bliver tilbage.

Det fører til et overskud af meget billige boliger. Og det er igen med til at forstærke den nedadgående spiral af social og fysisk

Det traditionelle landbrug gav rigtig mange følgeindustrier på landet, som f.eks. de mange andelsmejerier.

forstumning. Det er ikke sådan, at folk bare sidder med munden åben og venter på at få hjælp udefra. Der er masser af lokale initiativer. Det kan handle om at forskønne torvet i landsbyen, holde bagen oppe på den lokale butik eller forsamlingshus, eller købe de faldefærdige huse for næsen af »Låsby-Svendsen« eller andre af samme støbning og rive dem ned. Det kan også være at organisere protester mod lukning af sygehuse og slagterier (uden sammenligning i øvrigt).

Det er også værd at tage med, at bevægelsen »Behandl os ordentligt, selv om vi er arbejdsløse« startede blandt lokale 3F'ere i Skive, og at oprøret blandt sosu'erne i 2007 startede i Holstebro. Så der er kræfter, der rækker ud over ens eget naboskel. Kampene bliver bare ikke lettere af, at regeringens strukturreform med nye kommuner, politikredse regioner osv. ramte ned som et stingermissil, præcis hvor det gjorde mest ondt. Hele denne centralisering gik hånd i hånd med f.eks. landbrugets centralisering af slagterier, mejerier osv. og industriens udflytning til lavtlønslande.

Det fjernede også en stor del af de videns- og udviklingsarbejdspladser, der skulle være med til at erstatte de fabrikker, der har flyttet produktionen østpå. Og når der ingen unge mennesker er, bliver det sværere at forsvare sig mod skolelukninger, og nedskæringer i lokale busruter, butikslukninger mm.

Hvilke kræfter ligger bag?

Det kan da også blive for træls. Måske så træls, at man spørger sig selv, hvorfor der overhovedet behøver at bo mennesker herude. Er det ikke folks eget problem, at de vælger at bo herude midt i ingenting. Skal vi ikke bare lægge det hele ud i energipil og sommerhuse?

Eller burde vi ikke i stedet forsøge at forstå, hvad det er for kræfter, der ligger bag den udvikling. Er randområdernes nedsmeltning symptomer på hele samfundets krise, eller er det led i en nødvendig omstrukturering?

» Så lidt forenklet kan man sige, at alle de unge og de kloge tager til storbyerne, mens de gamle, og dem, der er for træge til at flytte sig, bliver tilbage«

Vi vil – som socialister – demokratisere økonomien. Perspektivet er en helt anden måde at organisere samfundet på. Kan vi knytte den kamp sammen med det daglige arbejde i randen af landet. Hvad gør vi konkret, når vi skal lave politik i et område, der er præget af nedslidning og under-skud? Kan vi bruge nogen af de svar, vi har »på hylderne« mht. økologisk omlægning,

vedvarende energi og lokalt demokrati?

Det var bl.a. noget af det, der blev diskuteret på Enhedslistens meget velbesøgte seminar om »udkants Danmark« i januar. Emnet var også til diskussion på SAP's nyligt afholdte påske-seminar, hvor en workshop om dette emne trak fulde huse.

Der blev diskuteret livligt om de seneste års konsekvenser af centralisering af storlandbruget, lukning af industriarbejdspladser og lukning af sygehuse og andre offentlige arbejdspladser under den borgerlige regering.

Hvad er alternativerne?

Fremtidens landdistrikter og dermed også landbrug skal gå mod strømmen og producere meget færre enheder, men med meget større fødevarer-kvalitet for at overleve. Det er de små og mindre landbrug, op til ca. 80 hektar pr. bedrift, der er fremtiden. Ikke monokulturer på 5-700 hektar og svinefabrikker.

Landbruget skal i stedet for at producere enorme mængder bulkvarer med meget lav eller negativ værditilvækst, omlægges til produktion af økologiske højkvalitetsfødevarer, gerne med regionalt særpræg. Det kan ske i samarbejde med miljøforeninger. Der kan være differentierede ejerformer. Der skal også udbygges med små forarbejdningsvirksomheder: mikro-mejerier a la Osted mejeri, mikro-slagterier, møllerier, bryg-

gerier osv. Seriose økonomistudier viser heldigvis, at der, selv under de nuværende kapitalistiske forhold, er plads til reel positiv værditilvækst. Der kan altså tjenes penge, samtidig med en grundlæggende forbedring af miljø og natur. Afviklingen af »Udkants-Danmark«, kan modvirkes på den måde

Det er muligt at planlægge en økologisk og bæredygtig udvikling i landdistrikterne. Men det vil kræve en omfat-

» Der kan altså tjenes penge, samtidig med en grundlæggende forbedring af miljø og natur«

tende socialisering af produktionen. Der skal ske en omfattende demokratisering, hvor befolkningen, småbønderne og samfundets institutioner samarbejder i bruger- og producentråd.

Strukturudviklingen med kvælning af de mindre landbrug skal rulles tilbage. I dag bruger samfundet 7-8 milliarder (plus skjulte støtteordninger) i direkte støtte til industrilandbruget, der skader miljøet og i øvrigt ikke kan tjene penge. Alternativt kunne der skabes enorme miljøforbed-

ringer. Små biotoper med retablering af nedlagte hegn, skel og naturkorridorer vil øge biodiversiteten. Lokalt producerede fødevarer vil betyde mindre transport mellem producent og forbruger. Det vil give mulighed for at genskabe livet i landdistrikterne med flere arbejdspladser, med gårdbutikker, småhandel skoler, busruter og foreningsliv. Alt sammen til glæde for både befolkningen og miljøet.

Der ville derfor heller ikke være behov for lige så mange indkøbscentre, når oplandet til en by, vil kunne frembringe de nødvendige velsmagende kvalitetsfødevarer. Bykerne i vores provinsbyer vil dermed få en mulighed for at genopstå, som aktive fora med markedspladser for lokale fødevarer, mindre detailhandel mm., i stedet for at ligge øde med hver anden butiksrude dækket til, mens mega varehuse støvsuger alle omkringliggende byer for liv.

Der er altså masser af muligheder for at vende udviklingen. Men det kræver kamp mod det agro-industrielle landbrugskompleks, mod miljøødelæggelser og nedlæggelse af smålandbrug. Der må skabes en samlet bevægelse, hvor progressive småbønder og arbejdere på landet allierer sig med fagbevægelsen og miljøbevægelser i byerne.

I denne kamp vil en udstykning af de store kapitalistiske industrilandbrug, samt total omlægning af al landbrugsjord til økologisk drift være »et must«. Under etableringen af de mange økologiske smålandbrug af forskellig størrelse fra f.eks 5-10 hektar op til ca. 100 hektar, vil vi kæmpe for, at der anvendes de mest moderne vedvarende energi teknologier: solceller, husstandsvindmøller, sol-jordvarme mm. Disse små og mellemstore øko-landbrug kan sluttes sammen i selvstyrende øko-landsbysamfund, som kan ejes og drives af andelsbevægelser, kollektiver, kommunale eller statslige institutioner. Al produktionsjord kan efterhånden overgå til fælles eje, under brugernes demokratiske indflydelse mm.

Derved vil en masse miljøbevidste forbrugere og mennesker fra byerne kunne deltage i en genbefolkning af landdistrikterne og genetablering af småindustri og håndværk mm. på et bæredygtigt grundlag. I sidste ende kræver denne kamp udvikling af en demokratisk og offentlig styret samfunds- og landbrugsøkonomi. Derved kan der igen udlægges offentlige opgaver, uddannelsesinstitutioner, kulturtilbud, busdrift, samt reel offentlig produktion i landdistrikterne.

Landbrugene er blevet store industrivirksomheder underlagt bankernes og finanskapitalens administration

Internationale Noter

Olivier Besancenot, succesfuld kandidat til flere præsidentvalg, fremover i rollen som aktivist og længere væk fra offentlighedens søgelys.

Frankrig: Olivier Besancenot genopstiller ikke

Olivier Besancenot vil ikke være kandidat for NPA (Nyt Antikapitalistisk Parti) ved præsidentvalget i 2012. Det meddelte han ledelsen i NPA den 2. maj. Olivier Besancenot er den mest kendte talsperson for NPA. Det var Olivier succesfulde valgkampagner i 2002 og 2007 for LCR (Fjerde Internationales franske sektion), der skabte grundlaget for dannelsen af NPA.

Olivier siger selv, at beslutningen fra hans side er politisk begrundet. Han vil fortsætte sit arbejde som aktivist og medlem af NPA. Og han vil fortsætte sit arbejde som postarbejder, som han hele tiden har passet.

Om begrundelsen siger han: »Jeg tror at NPA har en chance for etablering på et nyt grundlag, i overensstemmelse med det projekt for frigørelse, som mere end nogensinde motiverer mig.« Beslutningen skal også ses i sammenhæng med hans og andres advarsler mod at flytte fokus fra politisk aktivisme til politiske personligheder. »Det er noget helt andet at spille mediespillet som erstatning for virkelig græsrodsaktivisme i klassekampen«, siger Besancenot.

Læs mere: www.internationalviewpoint.org

Kashmir: Kashmir Labour Party stiller op til valg

Kashmir Labour Party, KLP, som er et søsterparti til Labour Party Pakistan, LPP opstiller kandidater i fire valgkredse til valget til den lokale selvstyreforsamling i Kashmir den 26. juni. Alle kandidater er under 40 år og har en baggrund i arbejderbevægelsen, studenterbevægelsen og »advokaternes« bevægelse imod Musharafs regime.

Den pakistanske del af Kashmir har formelt selvstyre, ledet af en valgt forsamling på 49 medlemmer (hvoraf dog kun 41 er direkte valgt), der udpeger en lokal regering og præsident. Den reelle magt ligger dog hos Pakistans centrale regering og ministeriet for Kashmir.

LPP støtter Kashmirs ret til selvbestemmelse og ret til en selvstændig suveræn stat, uafhængig af både Pakistan og Indien. I konsekvens af dette støtter de moralsk og praktisk deres søsterparti KLP og deres valgkamp, som et selvstændigt parti uafhængigt af LPP

Ved sidste valg i 2006 stillede KLP kun op i én valgkreds og fik 2,5 procent af stemmerne. Ved at stille op i fire kredse håber de at kunne komme meget bredere ud og markere et klart socialistisk og antifundamentalist alternativ til de fire etablerede højreorienterede partier.

Læs mere: www.internationalviewpoint.org
www.laborpakistan.org

Thailand: Fængslet for »majestæts- fornærmelse«

En kendt thailandsk aktivist og ledende medlem af »rødskjorterne« Somyot Prueksakasemsuk er fængslet af de thailandske myndigheder. Den 30. april blev han tilbageholdt og tiltalt for »majestætsfornærmelse«. Retten har afvist at løslade ham mod kaution.

Malta: Folkeafstemning gør skilsmisse lovlig

I Malta bliver det nu muligt på helt lovlig vis at blive skilt. Herefter er der kun to lande i verden, der ikke tillader skilsmisse, Filippinerne og Vatikanstaten. Lørdag den 28. maj blev der afholdt folkeafstemning i Malta om spørgsmålet. Kun lidt over 53 procent stemte ja til forslaget om at give mulighed for skilsmisse.

Vælgerne skulle tage stilling til, om skilsmisse skulle være lovligt »hvis et ægtepar har været separeret eller har levet adskilt i mindst 4 år, og der ikke er noget rimeligt håb om forsoning mellem ægtefællerne, mens det samtidig sikres, at der er garanteret et tilstrækkeligt underhold og at børnenes velfærd er sikret«.

Par, der ønskede at gå fra hinanden, har haft mulighed for ad retslig vej at blive separeret, men altså ikke skilt. De har derfor heller ikke kunnet indgå ægteskab med nye partnere.

Den katolske kirke har været stærkt imod at gøre skilsmisse mulig. Kirken står stærkt på Malta. 95 procent af befolkningen er katolikker. Men tilhængerne af skilsmisseloven har slået på, at kirken skal koncentrere sig om trosspørgsmål og holde op med at blande sig i politik.

Blandt modstanderne var også landets premierminister Lawrence Gonzi, der dog har lovet at anerkende resultatet af afstemningen.

En kampagne arbejder på at få ham løsladt. Kampagnen, der også retter sig i mod at få ophævet den absurde lov om »majestætsfornærmelse«, er igangsat af de australske »Rødsjorter«.

Læs mere: www.trinleychodron.wordpress.com/2011/05/02/

Internationale Noter

Sri Lanka:

Protester mod pensionsreform

En række faglige organisationer i Sri Lanka, samlet i Joint Trade Union Alliance (JTUA) har organiseret protester og demonstrationer imod regeringens forslag til ny pensionslovgivning.

Forslaget, som heller ikke støttes ubetinget af arbejdsgiverne, kritiseres for at ville fjerne en række fonde, der skal finansiere arbejdernes pensioner. Protesterne har været store og voldsomme i de 12 frihandelszoner, som spiller en central rolle i landets økonomi. 120.000 arbejdere har været involveret i strejkerne. Der har været flere sammenstød mellem arbejdere og politi. I en frihandelszone tæt på den internationale lufthavn 33 km nord for Colombo, har der været voldsomme sammenstød mellem politi og demonstranter. Politiet affyrede tåregas og skød med skarpt mod en forsamling på flere tusinde strejkende arbejdere.

Politikerne i præsident Mahinda Rajapaksa's regeringsparti har senere erklæret, at de vil trække den foreslåede pensionsreform tilbage.

Læs mere:

www.internationalviewpoint.org

Tunesien

FI-sympatisører organiserer sig

Efter Ben-Ali diktaturets fald åbner der sig helt nye muligheder for den tunesiske venstrefløj. I slutningen af april samledes en række venstrefløjsaktivister til en stiftende konference for en ny organisation, Ligue Ouvrière de Gauche (Arbejdernes Venstreforbund). Det er den tidligere tunesiske sektion af Fjerde Internationale, der er ved at genopstå. Den gamle sektion, Organisation Communiste Révolutionnaire (OCR) blev som andre grupper på venstrefløjen undertrykt under diktaturet.

Konferencen, hvor der var en række internationale gæster til stede, valgte en midlertidig ledelse, der skal indkalde til den første partikongres om et halvt år.

Også andre grupperinger på venstrefløjen har benyttet sig af de nye muligheder for åbent at organisere sig. Samme dag som FI-sympatisørernes møde, samledes to maoistiske grupper med henblik på at danne en ny organisation. Maoismen har stærke historiske rødder i Tunesien

Læs mere:

[/www.internationalen.se/?p=35724](http://www.internationalen.se/?p=35724)

Canada:

Regering mørkelægger CO2-tal

Canadas forbundsregering her erkendt, at den i en rapport til FN om klimaændringer bevidst har udeladt tal om Canadas oliesandsindustri. Tallene, som altså ikke fremgår af den 567 siders lange rapport, indikerer en 20 procent stigning i den årlige forurening fra den kontroversielle oliesands-industri i 2009.

Postmedia News havde afsløret, at tallene var udeladt i en national opgørelse over landets udledning af drivhusgasser. Denne viste en seks procent nedgang i årlige udslip for hele landets økonomi fra 2008 til 2009, men altså ikke, at udslip fra oilsandsproduktionen er større end den samlede mængde drivhusgasser fra alle de biler, der kører på canadiske veje.

De skjulte data viser også, at udledningen pr tønde olie produceret af sektoren er stigende, på trods af de krav, industrien har pålagt sig selv i en reklamekampagne.

Portugal:

Stor tilbagegang for Venstrebløkken

Det nyligt overståede valg betød en kraftig tilbagegang for Venstrebløkken, Bloco Esquerda. De fik 5,2 procent af stemmerne og otte mandater. Ved valget i 2009 fik de 9,8 procent og hele 16 mandater. En halvering af mandattallet.

Venstrebløkken forsøgte at markere sig i valgkampen på spørgsmålet om velfærdsordninger og beskæftigelse. Og så var der det vigtige spørgsmål om genforhandling af gælden. Francisco Louçã, leder af Venstrebløkken, erkender nederlaget, men annoncerede på valgaftenen, at BE er

klar til den forestående hårde kamp mod forringelser af lønninger, pensioner og sociale rettigheder. »Det er kampen, som gør os stærke,« sagde han.

Læs mere: www.socinf.dk

Vælgerne belønnede ikke Venstrebløkken, trods dens stærke fokus på velfærd og genforhandling af gælden

5 partier danner venstrefront

AF DINA SAMAK

Begrebet »socialisme« blev i mange år mødt med udbredt skepsis i Egypten. Gamal Abdel Nasser regerede i mere end 15 år og identificerede den engang så værdsatte doktrin med sit ét-parti-regime frem til starten af 1970'erne. I manges øjne var det årsagen til Egyptens nedtur i de efterfølgende årtier. Men nu eksisterer Nassers arabiske socialisme ikke længere, og tilhængerne af socialismen, styrket af den igangværende revolution, forsøger at komme tilbage på den politiske scene.

For få dage siden (i starten af maj måned) gik fem socialistiske grupper og nye partier sammen i en »socialistisk front«. Ifølge Yehia Fekry, en af grundlæggerne af det Folkelige Demokratiske Alliance Parti, forsøger fronten at organisere aktiviteterne hos forskellige socialistiske grupper, som har været aktive før og efter 25. januar-revolutionen, med det formål at skabe en styrket kraft på venstrefløj. Ideen er, at en sådan organisering vil være i stand til at tiltrække folk, som allerede sympatiserer med venstrefløjens politik og ideer, men som ikke identificerer sig selv som venstreorienterede.

»Alle er på gaden«, siger Fekry, »spørgsmålet er nu, hvem der vil vinde massernes sjæl og hjerte. Venstrefløj har en god chance, eftersom et af de vigtigste krav i revolutionen er social retfærdighed, og en af de vigtigste kræfter er arbejderne. Men vil vi være i stand til det? Vi får se.«

Fem partier

Den nye front består af:

- Folkelige Demokratiske Alliance Parti, som samler medlemmer fra mange venstreorganisationer, der er gået sammen i et parti. Det handler især om tidligere medlemmer af Tagammu-partiet (det eneste legale venstrefløjsparti i Mubaraks Egypten), som gik ud og senere tilsluttede sig alliancen efter en splittelse om partiets holdning til valget i november 2010.
- Egyptens Socialistiske Parti, hvis medlemmer omfatter en række

kendte personer i egyptisk politisk siden 1970'erne

- Egyptens Kommunistiske Parti, som var illegalt indtil Mubaraks fald, og som derfor især organiserede, mobiliserede og arbejdede inden for Tagammu-partiet.
- Demokratisk Arbejderparti, det første arbejderparti i Egypten dannet af faglige og sociale aktivister.
- Revolutionære Socialister, en gruppe internationale socialister, som i en år-række arbejdede inden for rammen af Center for Socialistiske Studier.

Fejlslagne forsøg

Nødvendigheden af et venstrefløjsalternativ var i mange venstreorienteredes øjne et meget vigtigt krav også før den 25. januar.

»Overalt hvor kapitalismen eksisterer, er der brug for et venstrefløjsparti,« siger Gamal Abdel Fattah, en socialistisk aktivist, som hilser dannelsen af en enhedsfront velkommen. »Men et sådant parti er blevet ekstra vigtigt nu, fordi de, som gennemførte revolutionen (arbejderne og de fattige) endnu ikke er ved magten, og deres interesser er endnu ikke repræsenteret ordentligt.«

Men som mange andre husker Fattah, at tidligere forsøg på at skabe en enhedsfront på venstrefløj er slået fejl.

I 2006 forsøgte en række venstrefløjsgrupper at danne det, som blev kendt som Socialistisk Alliance. Den havde til formål at skabe et venstrealternativ, særligt med baggrund i den nye bølge af strejker i industrien, som voksede frem på dette tidspunkt. Men ikke så snart var

alliancen blevet annonceret, før uenighederne mellem dens medlemmer gjorde det praktiske arbejde umuligt.

»Vi har alle sammen dårlige erfaringer med at skabe en fælles bevægelse på venstrefløj,« siger Aida Seif, en prominent menneskerettigheds-aktivist og en af grundlæggerne af Arbejderpartiet. »Men det nuværende øjeblik adskiller sig fra det, vi har været igennem tidligere. Vi står midt i en revolution, og vi ønsker alle at få det bedst mulige ud af det.«

Seif tror, at kravene står mere klart end tidligere, og at enhver mobilisering for dem vil tiltrække folk til et venstreorienteret program. »Alle politiske strømninger snakker om social retfærdighed, men det afgørende er, hvilken slags retfærdighed vi snakker om,« siger han. »De fleste nye partier og de statskontrollerede fagforeninger står for et forsvar af den egyptiske kapitalisme. Jeg forstår ikke, hvorfor folk tager den fri markedsøkonomi for givet efter alt det, arbejderne har lidt i de seneste årtier.«

For Seif er den vigtigste opgave for venstrefløj nu at hjælpe med arbejderklassens mobilisering (ifølge hende gælder det både industriarbejdere og funktionærer) for egne interesser. Blandt kravene i den socialistiske fronts første erklæring finder man også lige rettigheder for alle borgere og en demokratisk stat.

Stadig uenigheder

Men når partierne i fronten står for programmer, som ligner hinanden, spørger mange, hvorfor venstrefløj ikke bare har ét parti?

En vigtig opgave for venstrefløjen nu er at hjælpe med arbejderklassens mobilisering. Her offentligt ansatte, der strejkede tidligere på året.

»Hele ideen med den Folkelige Alliance« er at skabe et parti for venstrefløjen,« siger Fe-kry. Trods store bestræbelser på at nå dette, støttede de andre partier ikke ideen om en sammenslutning, forklarer han. »Så vi blev enige om at danne en organisering, hvor vi kan koordinere og arbejde sammen.«

Det Socialistiske Parti var blandt dem, der ikke ønskede en sammenslutning. Ahmed Bahaa Shaaban, en af partiets grundlæggere, mener, at det er for tidligt for venstrefløjen at diskutere et fælles program. »Alle partier har behov for at udarbejde et konkret program, og derefter kan vi snakke om enhed, men indtil da har vi brug for en høj grad af samlet koordinering, for kun på den måde kan vi skabe en pol på venstrefløjen,« siger Shaaban. »Eksistensen af fire eller fem venstrefløjspartier i et land med over 85 millioner indbyggere betyder ikke, at venstrefløjen har et problem med at samle sine kræfter. Se på de liberale, hvor mange partier har de?«

Enorme muligheder

Venstrefløjen i Egypten har været aktiv siden starten af det 20. århundrede, men i årtier måtte organisationerne arbejde under jorden. Det gjorde det umuligt at rekruttere medlemmer i stor skala. Men med en arbejderbevægelse, som har været i offensiven siden 2006 og frit spil for alle grupper til at organisere sig, er udfordringen større end nogensinde.

»Vi ved, at det at snakke om en enhedsfront kan lyde som en overdrivelse, især når ingen af disse organisationer har et medlemstal på mere end et par hundrede,« siger Hesham Fouad fra Revolutionære Socialister. »Men vi står med enorme politiske muligheder, og vi kan, med en god organisering, blive en virkelig kraft med en stærk basis.«

Som andre socialister tror Fouad, at den globale økonomiske krise, som brød ud i 2008, vil forværres, og at vreden over arbejdsløshed, fattigdom og korrupsion

vil vokse med beretningerne om luksustilværelsen hos en lille herskende elite, som bakkedes op af en politisk system, der har ignoreret det store flertals grundlæggende behov. »Nu mener folk, at hele systemet skal udskiftes. Hvad vi på venstrefløjen må gøre, er at forklare folk, hvorfor det er rigtigt, og hvordan de kan komme videre fra den nuværende situation. Men i sidste ende er det deres kamp, og venstrefløjen kan ikke vinde den for dem, selv om vi så vandt alle mandaterne i parlamentet.«

Med et optimistisk, men skeptisk smil siger Abal Fattah: »Folk siger, at når to venstreorienterede sidder i det samme lokale, ender de med at blive uenige om noget, som kun de selv mener er vigtigt. Men den går ikke længere.«

---

12. maj 2011. Oversat af Åge Skovrind fra webmagasinet *Ahram online* <http://english.ahram.org.eg/>

Troldmanden likviderer sine lærlinge

AF SAP'S FORRETNINGSUDVALG

Jublen i Washington vil ingen ende tage. Obama besejrede Osama 1-0. Nu retter den amerikanske præsidents meningsmålinger sig igen, og han kan fortrøstningsfuldt se frem til kommende valg på egne og det såkaldt Demokratiske Partis vegne.

Med henrettelsen af Osama Bin Laden har USA dræbt sin egen yngel. Det var CIA, der skabte Al-Qaeda – og Taleban – dengang, hvor USA kunne bruge dem i den forholdsvis varme del af den Kolde Krig, som fandt sted i Afghanistan efter Sovjets invasion i 1979.

Senere vendte Osama Bin Laden sig mod sin mester og mentor – med nye tusinder af dræbte som resultat. Men samtidig gav han USA og deres allierede et påskud for at kaste sig militært ind i regionen for at sikre sig kontrol over olie og andre råstoffer – samt et strategisk holdepunkt.

Nu har USA likvideret sin gamle lærling. Nøjagtig lige som man i disse uger forsøger at likvidere en anden alliancepartner, Gadaffi. Først var han hovedskurk, så var han alliancepartner, og så gjorde det libyske oprør ham til en belastning og et alt for usikkert kort for Vesten. Nu er der på præsidentkontoret i Det Hvide Hus udstedt en dødsdom, men indtil videre er det kun Gadaffis barn og børnebørn, de flyvende amerikanske hit-men har fået ram på.

Ganske vist er det i demokratiets og retssamfundets navn, at USA og deres allierede, inklusiv Danmark, har kastet sig ud i »krigen mod terror«, men for fjenderne gælder retssamfundets officielle principper ikke.

Selv de tyske nazi-ledere kunne man ofre en retssag på, men ikke Osama og Gadaffi. En retssag ville risikere at bringe alt for meget snavs frem fra de gode gamle dage, hvor de to storforbrydere var USA's venner.

Midt i den jubel-kampagnen over den store sejr i kampen mod terror er det mest relevante budskab i situationen trods alt sluppet igennem medierne via seriøse eksperter: Det er ikke likvideringen af Osama Bin Laden, der for alvor svækker Al Qaeda. Da Bin Laden blev skudt, havde han og hans organisation allerede mistet det meste af deres betydning og indflydelse.

Lige så lidt som likvideringer af statsledere og terror mod befolkningen bremser imperialismen eller afskaffer kapitalismen, lige så lidt er det statsdrevne likvideringer og terror, som standser højreekstremistiske islamistgrupper.

Når Osama Bin Laden og Al Qaeda har haft en vis sympati blandt de arabiske befolkninger – og dermed et arbejdsrum og rekrutteringsgrundlag – skyldes det ikke folkelig opbakning til deres formørkede religiøst baserede mål.

Forklaringen er, at de i mange år var det eneste synlige og tilsyneladende effektive modspil til imperialismen og til de arabiske magthavere.

Men de seneste måneders bølge af opstande og revolutioner i den arabiske verden har skyllet de islamistiske terrorister til side. De arabiske masser ikke alene vil noget andet, de har også vist, at de kan noget andet. Der er andre og mere effektive våben mod Mellemøstens og Nordafrikas magthavere.

Massebevægelser og folkelige revolutioner kan vælte diktatorer, skabe demokratiske frirum og rettigheder og sætte gang i en organisering, der har potentiale til at videreføre revolutionerne fra primært demokratiske til sociale revolutioner – i en permanent revolution. En sidegevinst er, at ingen bar brug for højreekstreme terrorister længere.

Massebevægelser, klassekamp og arbejderklassens uafhængighed af både imperialistiske magter, af prokapitalistiske regeringer i deres egne land og af højre-

ekstreme islamistiske bevægelser - det er den vej, 4. Internationale altid har agiteret, propageret og arbejdet for.

Et eksempel er Labour Party Pakistan, der er tilknyttet 4. Internationale. Partiet insisterer på politisk kamp mod både de væbnede islamister i Pakistan og mod den USA-følgagtige regering. Hvor andre pakistanske venstregrupper enten har allieret sig med regeringen mod islamisterne eller med islamisterne mod regeringen eller begge dele på skift, har LPP fastholdt uafhængigheden og den kombinerede kamp for demokratiske og sociale mål. Det har sat dem under pres på to fronter, men det har til gengæld givet dem en høj troværdighed og gjort det muligt at opbygge et masseparti blandt Pakistans arbejdere og andre undertrykte.

Tunesien og Egypten har også brug for et parti som Labour Party Pakistan. I alle lande er der brug for organiserede politiske kræfter, der i teori og praksis forsvare massebevægelserne, klassekampen og uafhængigheden af imperialismen og andre højrekræfter. Og at vi kan hente inspiration fra og lære af LPP's kamperfaringer. Men nogen skal helt konkret arbejde for og tage initiativ til, at partier fra forskellige lande verden over mødes og der derfor er brug for international organisering og helt praktisk penge til rejser m.m.

Derfor er SAP en del af 4. Internationale. Derfor støtter vi 4. Internationales arbejde – som blandt andet foregår i Mellemøsten og Nordafrika. Derfor opfordrer vi alle til at støtte årets indsamling til 4. Internationale.

Beløb indbetales på:
reg.nr. 1551, kontonr. 5100852.

SAP's forretningsudvalg, 6. maj

Hævnfølelsen stopper ikke

AF FAROOQ TARIQ

De første fire dage efter drabet på Osama Bin Laden er den almindelige reaktion i Pakistan meget blandet. I Punjab hersker der generel sympati for Osama, selv om kun de færreste siger det åbent. I Sindh er reaktionerne forskellige fra by til by. For eksempel er der i Karachi en mere aktiv medfølelse for Osama og fordømmelse af det amerikanske angreb.

Til en overraskelse skete der ikke ret meget i Khaiber Pakhtoonkhawa, hvor Osama blev dræbt. Tilsvarende var der kun spagfærdige reaktioner på drabene i Baluchistan. Imidlertid vil reaktionerne på angrebet mod bygningen i Abbot Abad vokse og sprede sig til andre områder. Mange religiøse fundamentalister er flygtet fra Afghanistan og har taget ophold i Baluchistan og Khaiber Pakhtoonkhawa. Fra 2002 til 2008 blev disse provinser regeret af fundamentalisterne.

Det fundamentalistiske styre fandt sted, samtidig med at general Musharraf spillede et dobbeltspil med USA-imperialismen.

På den ene side var han en del af koalitionen i »kampen mod terror«, mens han på den anden side var afhængig af fundamentalisternes voksende indflydelse for at kunne få mere militær og økonomisk støtte fra USA-imperialismen under dække af kampen mod fundamentalisterne. I løbet af denne periode må Osama Bin Laden have krydset grænsen til Pakistan.

Angrebet på Osama den 2. maj 2011 var en overraskelse for alle. Folk var forvirrede og mundlamme. Ingen havde forventet en så fræk aktion så kort tid efter frigivelsen af David Ramond - CIA-agenten,

som dræbte to pakistansere på højlys dag i Lahore tidligere i år. I modsætning til den forsigtige reaktion på drabet på Osama, var massernes reaktion på David Ramonds mord så kraftig, at regeringen blev presset i defensiven. Med angrebet på Osama ser det ud til, at USA-imperialismen har gjort fremskridt i erobringen af Pakistan.

Religiøse partier som Jamaat Islami og Jamiat Ulemai Islam er tavse om drabene og de overgreb, som bliver begået af Al-Qaida, men de fordømmer amerikanerne for »krænkelsen af Pakistans suverænitet«. Hardlinerer som Hafiz Saeed fra Jamat Dawa er den mest prominente religiøse fundamentalist, som begræder Osama Bin Laden og tilbyder janaza (begravelsesbøn for en afdød muslim) i nogle områder. Det vil ikke vare længe, før disse partier begynder at organisere sympatihandlinger for Osama og gå på gaden for at protestere mod angrebet.

Borgerlige partier som Pakistan People's Party (PPP), Pakistan Muslim League Q og Pakistan Muslim League N støtter det amerikanske angreb og ser det som en stor sejr mod den religiøse fundamentalismes fremvækst. Regeringen er endnu ikke kommet med en sammenhængende forklaring. I stedet fremsætter forskellige embedsmænd modsætningsfulde erklæringer.

Pakistans og USA's regerings-alliance

I løbet af det sidste år har de pakistanske og amerikanske regeringer styrket deres indbyrdes forhold. Det fremgår af et stigende antal gensidige besøg af efterretningsofficerer og flere visa udstedt til CIA-agenter. Regeringen har også givet USA frie hænder til at udføre drone-angreb og droppet den officielle fordømmelse, som var tilfældet i starten af disse angreb. Det lader til, at Washington har vidst, at Osama Bin Laden opholdt sig i Pakistan. Hele vejen igennem har USA's regering leveret den politiske opbakning til en meget svag PPP-regering. Uden tøven adlød regeringen anbefalingerne fra den amerikanske imperialisme, IMF og Verdensbanken. USA's regering kunne ikke have haft en bedre partner end denne regering, som ledes af de mest korrupte og ufolkelige elementer. Det ser også ud til, at Washington har bifaldet, at partiet Muslim League Q (PMLQ) – som delte magten med general Musharraf – er trådt ind i regeringen. Selsamme dag, som Osama blev dræbt, aflagde 14 ministre fra PMLQ ed og trådte ind i den regering, som en nylig indsat føderal minister har kaldt en »synkende skude«.

Det åbenlyse brud på Pakistans suverænitet ved at lade specialtropperne fra U.S. Navy SEALs tage Osama vil ikke skade forholdet mellem de to herskende klasser. Bemærk at Obama og hans stab ikke har ytret et eneste ord mod den pakistanske regering. Tværtimod har de lovprist den gensidige udveksling af efterretninger.

Osama Bin Laden, skaberen af de mest succesfulde terroristorganisationer, som verden nogensinde har set.

med Osamas død

En fælles indsats

Angrebet på Osamas gruppe har været en fælles indsats fra de pakistanske og amerikanske efterretningstjenester. General Kiani, som har stået i spidsen for hæren siden Musharraf var præsident, er tidligere leder af ISI (Pakistans Efterretnings Tjeneste, red). Han har en lang historie med tæt samarbejde med den amerikanske imperialisme. Tilbage i 2007 var det ham, som begyndte forhandlingerne med Benazir Bhutto for at dele magten med Musharraf. Da Benazir lagde pres på general Musharraf for at opgive sin position i militæret, var det general Kiani, som tog over. Under hans opsyn begyndte det pakistanske militær at droppe sine traditionelle forbindelser med de religiøse fanatikere og indledte militære aktioner mod dem. Fanatikere slog igen og angreb militære hovedkvarterer og dræbte flere militærofficerer.

Polarisering i hæren

Dette førte til en polarisering i militæret mellem officererne og de menige. De øverste militærofficerer havde etableret tætte forbindelser til deres amerikanske modpart. De besidder enorme formuer og fører en mere liberal livsførelse. De laver stående officerer er imidlertid stadig religiøse, sympatiserer med fundamentalismen og de religiøse partier og nærer fortsat stærke følelser mod Indien og mod Vesten. På grund af denne polarisering er Washington forsigtig med at stole på hærens og efterretningstjenestens evne til at gå helhjertet ind i kampen mod terrorisme.

Den religiøse terrorisme vil ikke stoppe

Trods det alvorlige slag med Bin Ladens død vil Al-Qaida og andre religiøse ekstremistgrupper vokse. I sin fantastiske pamflet »Hvorfor marxister er modstandere af individuel terrorisme« bemærkede Leo Trotskij: »Den vigtigste psykologiske kilde til terrorisme er altid følelsen af hævn som et forsøg på en udvej«. Følelsen af hævn slutter ikke med Osamas død. Hverken mordet på ham

» USA's regering kunne ikke have haft en bedre partner end denne regering, som ledes af de mest korrupte og ufolkelige elementer«

eller at kaste hans lig i det Indiske Ocean vil gøre en ende på terrorismen. Faktisk vil religiøs terrorisme vokse som et resultat af USA-imperialismens handlinger. En del af de muslimske unge, som leder efter en måde til at gå imod USA-imperialismen kan blive tiltrukket af terrorismen. Nye terrorgrupper vil blive dannet.

Det betyder ikke, at de religiøse fanatikere kan tage magten i Pakistan. Det pakistanske militær er en brutal kraft, og de har mere en én gang demonstreret, hvor meget vold de vil bruge, hvis deres magt er truet. Den pakistanske hær vil arbejde hård i hånd med amerikanerne for at sikre, at fanatikere ikke overtager Islamabad eller får kontrol over landets atomvåben.

Truslen om individuel terrorisme fra fanatikere med et globalt udsyn kan ikke begrænses til et enkelt land. De kan ikke sammenlignes med IRA, som kæmpede for national befrielse, men snarere med de Røde Brigader, som kæmpede en ideologisk kamp, men som blev knust, fordi de havde så lille en social base.

Al-Qaida og andre religiøse fanatikere udnytter de religiøse følelser hos millioner af muslimer. Selv om disse fanatikere repræsenterer forskellige strømninger og sekter inden for islam, er det ikke desto mindre lykkedes dem at skabe en social massebasis i flere lande.

Al-Qaida er uden tvivl en af de mest succesfulde terroristorganisationer, som verden nogensinde har set. De har overlevet mere end to årtier og har med succes lagt planer og slået til i adskillige tilfælde. De har en hel brigade af selvmords-missionærer, som er klar til at flyve til himmels ved at dræbe sig selv og andre. Trods mordet på deres leder er der intet tegn på deres ophør. Men individuelle terrorhandlinger har deres egne begrænsninger.

Den individuelle terrorismes begrænsninger

Statsterrorisme kan ikke adskilles fra individuel terrorisme. Begge har den samme karakter og retning, begge fører til de samme konsekvenser. Men statsterrorismen kan få mere permanente resultater.

Al-Qaidas mest succesfulde terrorhandling har ikke gavnet muslimerne

Her i det tilsyneladende smukke Abbot
Abad, fandt drabet på Bin Laden sted.

eller det liv i fattigdom, som er dagligdag hos millioner af muslimer. Det har tilfredsstillet sjælen hos nogle få fanatikere som Osama, men har skadet sjælen hos millioner. Imperialismen svarede igen på angrebet med barbarisk vrede.

I en kommentar til situationen i Rusland efter drabet på en minister i 1911, skrev Leo Trotskij, en af de den russiske revolutions ledere:

»Om en terroristisk handling, selv en 'succesfuld' en, skaber uro i den herskende

» Al-Qaidas mest succesfulde terrorhandling har ikke gavnet muslimerne eller det liv i fattigdom, som er dagligdag hos millioner af muslimer«

klasse, afhænger af de konkrete politiske betingelser. Under alle omstændigheder kan uroen kun blive kortvarig; den kapitalistiske stat er ikke grundlagt på ministerposter og kan ikke elimineres med dem. Klasserne, den tjener, vil altid finde nye folk; mekanismen forbliver intakt og fortsætter med at fungere«.

Jo mere »effektive« terrorhandlingerne er, jo mere reducerer de massernes interesse i selvorganisering og selvuddannelse. Men forvirringens røg letter, panikken forsvinder og den myrdede ministers efterfølger gør sin entre, livet går atter sin vante gang, den kapitalistiske udbytnings hjul drejer ligesom før; kun politiets undertrykkelse vokser sig større

og mere brutal. Og resultatet bliver, at alle de tændte håb og kunstigt opløftede stemning erstattes af desillusionering og apati. (Leo Trotskij, november 1911)

Læg mærke til denne udtalelse fra 2009 fra USA's udenrigsminister Hilary Clinton om Washingtons tidligere støtte til Mujahedin i Afghanistan:

»Lad os forhandle med ISI (Pakistans Efterretnings Tjeneste) og det pakistanske militær og lad os rekruttere disse mujahediner .... Det var ikke en dårlig investering at gøre en ende på Sovjetunionen, men lad os være forsigtige med, hvad vi såede ... Fordi vi vil høste.« (Hillary Clinton, 23. april 2009)

Gennem de sidste 10 år har både Washington og fanatikerne høstet, hvad de såede. En hævnakt fører til den næste.

Religiøs fanatisme kan ikke bekæmpes med magt. Krigen og USA-imperialismens besættelsespolitik viser eksempler på fiaskoer, ikke succeser. Lektien er klar: »Du kan ikke slå idéer ihjel« I stedet skal der være en politisk kamp for at udstille den virkelige betydning af religiøs fundamentalisme for almindelige menneskers liv.

Fremvæksten af politisk islam

Fremvæksten af politisk islam hænger sammen med svækkelsen af venstrefløjen i den muslimske verden. På den ene side, i løbet af 1990'erne og efter Sovjetunionens sammenbrud, så socialismen ud til at have slået fejl. På den anden side mistede også populistiske, anti-imperialistiske, massebaserede partier som Bhuttos Folkeparti troværdighed.

Religion så ud til at være den eneste mulige anti-imperialistiske platform. I virkeligheden repræsenterede religiøse ekstremister som Taliban og Al-Qaida overhovedet ikke noget alternativ til imperialismen. De står selv for en praksis, hvor de udbytter, undertrykker og dræber dem, som ikke er enige med dem. De tror på den fysiske udslettelse af deres politiske modstandere. De er ikke en progressiv kraft, som kæmper mod imperialistisk hegemoni, men en reaktionær kraft på den yderste højrefløj. De ønsker med magt at tvinge historiens ur til at gå baglæns. Religiøse fanatikere er de nye fascister.

Religiøse fanatikere og de imperialistiske magter giver hinanden en undskyldning for at optrappe volden. Det er en spiral, som aldrig slutter.

Fremvæksten af religiøs fundamentalisme er også et svar på den totale fallit hos civile og militære regeringer i Pakistan, som ikke har været i stand til at gøre en ende på feudalismens greb, de pakistanske kapitalisters undertrykkelse og udbytning og deres ydmygende behandling af arbejderne, eller på undertrykkelsen af landets nationale mindretal og udbytningen af deres naturrigdomme.

Den civile regerings fallit

Den herskende klasse i Pakistan har fejlet skammeligt i forhold til at etablere demokratiske standarder. Som et resultat heraf har størstedelen af den almindelige befolkning ikke gjort modstand, når civile regeringer er blevet

Musharraf sad på magten og spillede sit dobbeltspil med USA, samtidig med at fundamentalisterne styrede en række provinser.

kuppet af militærdiktaturer. I dag er den civile regerings politik domineret af USA-imperialismen og institutioner som IMF og Verdensbanken, som dikterer fattigdom for det pakistanske folk. Krig og økonomisk fattigdom har sammen med daglige selvmordsangreb efterladt befolkningen i en farefuld situation. Den almindelige bevidsthed er præget af en usikker fremtid. Håbet forsvinder. Den pakistanske regering må helt klart ændre sine politiske og økonomiske prioriteringer. Den må gøre op med korrupktion og bryde alle bånd til den amerikanske imperialisme.

Forvirringen på venstrefløjen nåede et højdepunkt efter den 11. september. Der var dem, som anbefalede samarbejde med NATO-styrkerne mod de religiøse fanatikere, og som sagde at der ikke var nogen grund til at opbygge et alternativ. »Religiøse fanatikere er fascister, og NATO er stærk nok til at eliminere dem« lød argumentet. »NATO gør vores arbejde. En militær løsning er det eneste alternativ; vi må tie, lukke øjnene og samarbejde med amerikanerne. Der er ikke nogen grund til at opbygge en antikrigsbevægelse, som inddrager masserne«, hed det. Samtidig, og for at styrke det centrale budskab hos konfliktens hovedaktører, blev problemet præsenteret som »os mod dem«, »Guds kamp mod Djævelen«, »korstoget mod Islams terrorisme«, »civilisation mod kaos«. Staten, medierne og de liberale var, sammen med nogle progressive, i stand til at dominere diskussionen.

Hvad skal vi gøre?

- Amerikanernes drab på Osama åbner en ny æra for konflikten. Grupper og enkeltpersoner med tilknytning til Al-Qaida såvel som andre fundamentalistiske terrorister vil bruge hændelsen til at mobilisere folk til støtte for deres reaktionære dagsorden.
- Vi må gå imod såvel USA-imperialismen som fundamentalisterne og den pakistanske regerings samarbejde med begge disse kræfter. I denne debat har vi fremlagt vores egen holdning til imperialismen, den kapitalistiske stat og den religiøse fundamentalisme. Vi må udstille deres propaganda og udsigtsløse løsningsforslag.
- Vi opfordrer til en gennemgribende og vidtrækkende politisk og økonomisk strategi for at bekæmpe disse fanatikere. Den pakistanske stat må stoppe alle former for støtte til de religiøse madras-skoler. Mindst 10 procent af statsbudgettet skal bruges på uddannelse. Uddannelse skal være gratis for alle pakistanere. Staten må distancere sig fra religiøs praksis og sørge for et institutionelt alternativ til madras-skolerne.
- Vi kræver en afslutning på underdanigheden for IMF's og Verdensbankens økonomiske politik. Regeringen må tjene arbejdernes og bøndernes interesser.

- Vi kræver et brud på båndene til USA-imperialismen og krigsmaskineriet.

Fremvæksten af religiøs fundamentalisme er et direkte resultat af den herskende klasses regeringspolitik og dens afhængighed af den amerikanske og andre imperialistiske kræfter. En kamp mod imperialismen, kolonialismen og nykolonialismen må have højeste prioritet i vores propaganda, uden nogen indrømmelser til fanatikerne.

Et alternativ er nu kommet med det store arabiske forår. Æraen med selvmordsbomber, bombesprængninger, droneangreb og andre voldelige metoder er langt mindre effektive end det arabiske folks masseoprør mod diktatorer og diktatoriske regimer. Den arabiske måde at kæmpe på vil i sidste ende skabe selvtillid hos masserne til at gå hele vejen fra at udskifte regeringerne til et socialistisk alternativ.

6 maj 2011

Farooq Tariq er talsperson for Labour Party Pakistan

Oversat af Åge Skovrind fra webmagasinet *International Viewpoint*. www.internationalviewpoint.org

Revolutionær, reformistisk og

AF VAGN RASMUSSEN

Arbejderbevægelsens historie er rig på dyrekøbte erfaringer. Vi må lære af fortidens fejltagelser, hvis vi skal sætte kurs mod en socialistisk revolution.

Blandt alle partier, der er repræsenteret i Folketinget, er Enhedslisten det eneste parti, der erklærer sig som tilhænger af en socialistisk revolution. Og hvad mere er, er det også det eneste parti, der har en klar opfattelse af, hvad dette egentlig indebærer. Ifølge Enhedslistens principprogram »må der, i takt med at der vindes folkelig opbakning til revolutionære brud med kapitalismen, opbygges demokratiske folkemagtsorganer, som har den organiserede styrke til at vinde den konfrontation med kapitalmagten, som på et eller andet tidspunkt vil bryde ud.«

»Et socialistisk samfund kan ikke bare 'overtage' den nuværende stat, som fundamentalt set er indrettet til at organisere og forsvare netop et kapitalistisk samfund. Det gælder den danske stat, og endnu mere altomfattende den EU- stat, der er under opbygning. Det er nødvendigt at forberede en sådan revolution,« hedder det i programmet.

Hvornår sådanne folkelige magtorganer vil opstå i Danmark, er det til gengæld ikke muligt at sige. Da det drejer sig om folkets egne magtorganer, kan man ikke pace dem frem. Men det er en stor opmuntring at se, at i snart sagt alle de nylige revolutionære opstande i den arabiske verden, har vi set spirer til deres dannelse overalt. Og kontrarevolutionerne, som for tiden også præger denne del af verden, tager ikke mindst sigte på at lægge hindringer i vejen for deres dannelse, fordi man godt ved, at de signaliserer enden på det kapitalistiske system.

g stalinistisk politik

Erfaringer

Men det er ikke kun i de nylige revolutionære bevægelser, vi har set sådanne folkelige magtorganer gro frem. De har faktisk været et kendetegn for de fleste opgør med kapitalismen over Pariserkommunen i Frankrig i 1871 til revolutionerne i Rusland i 1905 og i 1917, i den mislykkede revolution i Tyskland i 1918, til de revolutionære bevægelser i 1968. Og selv under de nylige opgør med stalinismen i Østeuropa, så man klare tendenser til det samme.

Hvem ved i dag, at de arbejdere i Polen, der startede Solidarnosc ikke havde til hensigt at privatisere Polen, men at skabe et Polen, hvor de vigtigste beslutninger blev taget af et system af arbejdsråd? Og så sent som et par uger før murens fald deltog jeg i et møde i Østberlin med mange deltagere fra arbejdspladser og venstrestrømninger, der også gik ind for at skabe et DDR, der var baseret på arbejdsråd. Men som alt andet blev disse bestræbelser druknet i tilstrømningen af penge fra Vesten.

Rusland

Når kapitalismen kommer i krise, som den gjorde under Første Verdenskrig, så åbner der sig mulighed for, at selv en numerisk lille arbejderklasse kan drage det store flertal af de andre undertrykte med sig i en revolution.

Der var omkring 4 millioner industri- og transportarbejdere i Rusland i 1917. Der var omkring 100 millioner bønder – de fleste livegne. De nationale mindretal, hvoraf langt de fleste var bønder, udgjorde 52 procent af befolkningen i Rusland.

Alligevel lykkedes det for Lenin og bolsjevikkerne at gennemføre Oktoberrevolutionen. Men det var helt afgørende, at det revolutionære partis politik passede til de objektive omstændigheder.

Man tilfredsstillede de nationale mindretals interesser ved at sikre dem ret til løsrivelse, hvad der dog kun skete i forbindelse med dannelsen af den finske borgerlige stat. Og man tilfredsstillede bøndernes interesser ved at love dem den jord, de dyrkede – en oprørsbevægelse blandt de jordløse bønder var allerede i gang før Oktoberrevolutionen. Og man indfriede det russiske folks store ønsker om fred ved at indgå fredsftaler i Brest-Litovsk med Tyskland, selvom især denne fred var dyr for det revolutionære styre at indgå.

Sloganet var som bekendt: Fred, jord, brød. Og da det blev aktuelt: Al magt til sovjetterne!

Sovjet er det russiske ord for råd. Og sovjetsystemet bestod af centraliserede råd af arbejdssovjetter, af soldatersovjetter og af bondesovjetter.

Dels for at sikre et så demokratisk system som muligt, og dels for at modvirke en tendens til bureaukratisering, blev der indført regler, der sikrede, at ingen delegeret kunne få mere i løn, end dem, der havde valgt ham eller hende, at der skulle afholdes valg hver anden måned, og at i det øjeblik den delegerede brød med sit mandat eller andre henstillinger fra sine vælgere, skulle vedkommende træde tilbage og erstattes af en anden repræsentant.

Tredje Internationale (Komintern)

Bolsjevikkerne betragtede Oktoberrevolutionen, som det første led i en kæde af verdensomfattende revolutioner. Man

stiftede derfor en ny internationale – Komunistisk Internationale (Komintern) i 1919 – og på kongressen i 1920 vedtog man de såkaldte Moskvoteser – dvs. retningslinjer for den nye Internationale.

I disse teser slog man fast, at det var muligt for kommunister at indgå snævre, begrænsede alliancer med andre med henblik på konkrete handlinger, men at alliancerne kun blev indgået under forudsætning af, at kommunisterne samtidigt bevarede retten til at fremføre hele deres program og retten til selvstændig handling.

I »Familiens, privatejendommen og statens Oprindelse«, slog Engels fast, at kernen i enhver statsmagt var en flok bevæbnede mænd, som forsvarede de herskende klassers herredømme. Selvom den borgerlige revolution hævder at være demokratisk, er den reelt et klassesdiktatur. Også den nye stat havde brug for et diktatur i overgangsperioden, hvor arbejderklassen og dens allierede bestræbte sig på helt at afskaffe statsmagten. Proletariatets diktatur var et undertrykkelselement, som var vendt mod de kræfter, der forsøgte at forhindre den revolutionære omvæltning.

Når man i den grad understregede vigtigheden af proletariatets diktatur, var det ikke mindst på grund af erfaringer fra den russiske revolution. Men selve magtovertagelsen forløb yderst fredeligt – man regner med, at under 20 blev dræbt i Petrograd og kun nogle få hundreder i Moskva – så kom 22 forskellige imperialistiske lande kontrarevolutionen til hjælp, og den efterfølgende krig medførte tab af hundreder af tusinder af menneskeliv, og at Ruslands industri og transportvæsen nærmest lå i ruiner.

I slutningen af krigen opstod der også sovjetter i andre lande, blandt andet i Tyskland, men her begik arbejderne og soldaterne den fejl at vælge socialdemokratiske politikere til at stå i spidsen for sovjetterne, og som en følge af blandt andet det, slog verdensrevolutionen ikke

igennem i Tyskland, hvis industrielle potentiale kunne have haft stor betydning for Sovjetunionen.

Jeg betragter det som vigtigt at gennemgå disse revolutionære landvindinger, ikke mindst af hensyn til, hvad der senere skete med Sovjetunionen og Komintern.

Den stalinistiske degeneration

I dag kan alle socialister enes om, at Stalins overtagelse af magten i Sovjetunionens kommunistiske parti (SUKP) og i Komintern medførte nogle fejltagelser, men der er stadig strid om, hvor alvorlige de egentlig var.

» Et socialistisk samfund kan ikke bare 'overtage' den nuværende stat, som fundamentalt set er indrettet til at organisere og forsvare netop et kapitalistisk samfund«

For mit vedkommende vil jeg hævde, at virkningerne var katastrofale. Ikke blot endte millioner af russere deres liv i de stalinistiske fangelejre – først de bolsjevikker, som var imod Stalin, og som kunne angribe ham fra venstre, derefter også millioner af andre. Blandt de udrensede i de berygtede Moskvaprocesser i 1930'erne, var de medlemmer af den gamle bolsjevikiske centralkomite, man kunne få fat i, og resten blev myrdet, som det skete for Leon Trotskij i 1940.

Moskvaprocesserne ramte ikke mindst hæren. Dels fordi Den Røde Hær var blevet bygget op af Trotskij, og dels fordi Stalin i almindelighed frygtede enhver væbnet magt, han ikke kunne kontrollere. Da i alt 36.671 officerer var blevet ofre for udrensningerne, mente Hitler, at nu havde Stalin hugget hovedet af Den Røde Hær, og det var blandt andet derfor, at han lod den tyske hær angribe Sovjet i juni 1941.

Stalinismen gennemførte også nogle vigtige forandringer i den »teoretiske« linje. Sovjetsystemet blev afskaffet. Og stalinisterne opfandt »teorien« om socialisme i et enkelt land. Andre landes kommunistiske partier blev udelukkende bedømt ud fra deres hengivenhed over for »Socialismens fædreland«. Udenrigspolitisk førte man en svingende kurs, der i nogle tilfælde var præget af sekterisme og i andre tilfælde af det modsatte.

Teorien om socialfascismen

Katastrofal var den manglende forståelse af småborgerskabet, som under normale forhold hælder til højre, men i krisetider står vaklende og kan vindes for en revolutionær politik. Men det mest katastrofale var formuleringen af »teorien« om socialfascismen, som stillede alle andre partier lige, men som reelt betød, at de socialdemokratiske partier blev til hovedfjenden, hvad der havde fatale konsekvenser i Tyskland, og som efter min mening var med til at bane vejen for Hitlers magtovertagelse.

Ved valget i 1930 havde de tyske kommunister fået omkring 4.600.000 stemmer – en fremgang på 1.300.000 stemmer fra valget i 1928. Det nazistiske parti var hoppet fra 800.000 stemmer og helt frem til 6.400.000 stemmer, mens socialdemokraterne trods en vis tilbagegang alligevel havde 8.600.000 stemmer. Alligevel blev valget i 1930 udråbt som en stor sejr for kommunisterne, og det var på denne baggrund »teorien« om socialfascismen blev til.

Den Arbejdernes Enhedsfront, som Bertol Brecht skrev sin berømte sang om, var alene en enhedsfront *fra neden* – med de menige socialdemokratiske arbejdere. Man afviste enhver ide om også at henvende sig til de socialdemokratiske ledere, som de socialdemokratiske medlemmer jo selv havde valgt – også i de socialdemokratiske fagforeninger eller i bedriftsrådene – for at lave en fælles front med dem imod den voksende fare fra nazisterne. Om ikke an-

De arbejdere, der startede Solidarnosc ville skabe et Polen, hvor de vigtigste beslutninger blev taget af et system af arbejderråd

» Nu blev det ikke kun de tyske arbejdere, men hele Europa og det meste af verden, der kom til at lide som et resultat af Hitlers magtovertagelse i Tyskland«

det kunne et afslag på en sådan anmodning have afsløret de socialdemokratiske ledere over for deres egne medlemmer.

I stedet valgte man undertiden at alliere sig med nazisterne, som man gjorde, da Enhedsfronten gik på gaderne for at støtte en folkeafstemning, som var arrangeret af Hitler, og som hvis han havde vundet den, ville bringe ham til magten.

Advarsler

Fra sit eksil advarede blandt andet Trotskij (som ikke blot havde stået i spidsen for Den Røde Hær, men også stået i spidsen for Petrogradsovjetterne i 1905 og senere i 1917). Han beskrev, hvordan de nazistiske bander gik til angreb på arbejdernes tilholdssteder – socialdemokratiske og kommunistiske lokaler – og sagde, at det var nødvendigt at indgå aftaler om, hvordan man i fællesskab kunne forsvare sig.

Han skriver også:

»Ingen fælles platform med Socialdemokratiet eller lederne af de tyske fagforeninger; ingen fælles publikationer, bannere, plakater. Marchér separat, men slå samlet. Aftal blot, hvem man skal slå, hvornår man skal slå, og hvordan man skal slå. En sådan aftale kan sluttes med Fanden selv, med hans oldemor og endog med Noske og Grzezinskij (socialdemokratiske ledere). På én betingelse: at man ikke binder sine egne hænder«.

I slutningen af sit arbejde harcelerer Trotskij over de kommunistiske ledere, som er tilbøjelige til at strø om sig med ultraradikale fraser.

»Uden en sejr over Socialdemokratiet kan vi ikke kæmpe mod fascismen, siger disse elendige ledere, og af samme grund – holder de deres pas parate.

Arbejderkommunister! I er hundredtusinder, millioner. I kan ikke rejse noget sted hen, der er ikke pas nok til jer. Skulle fascismen komme til magten, vil den ride over jeres hoveder og rygge som en frygtelig mare. Jeres redning ligger i en nådesløs kamp. Men kun en kamp i fællesskab med de socialdemokratiske arbejdere kan bringe sejr. Skynd jer arbejderkommunister, I har kun lidt tid tilbage!«

Folkefrontstaktikken

Nu blev det ikke kun de tyske arbejdere, men hele Europa og det meste af verden, der kom til at lide som et resultat af Hitlers magtovertagelse i Tyskland. Men når jeg har brugt så meget plads på at citere Trotskij, er det fordi, jeg mener han har ret – også i sin afgrænsning og i sine advarsler mod at stole på de socialdemokratiske ledere og i sin insisteren på, at det revolutionære parti bevarede sin uafhængighed.

For efter at have måttet notere sig det store nederlag for de tyske kommunister og den tyske arbejderklasse ved Hitlers magtovertagelse foretog stalinisterne en brat kovending – bort fra sekterismen – men til gengæld gik man nu ind for folkefrontstaktikken.

Ikke blot oprettede man fælles platforme med de socialdemokratiske partier, men også med borgerlige partier. Man opfandt skillelinjer i de borgerlige partier, og fik tilsyneladende held til un-

der presset fra den fortsatte økonomiske krise at alliere sig med den »progressive« del af borgerskabet.

Folkefrontsregeringer blev blandt andet oprettet i Frankrig og i Spanien, men prisen var, at de blev oprettet på et borgerligt program. Der blev ikke stillet spørgsmålstegn ved eksistensen af den borgerlige og kapitalistiske stat.

Kommunisternes rolle i folkefronterne blev at holde arbejderklassen i skak. Under den franske folkefront oprettede man det kasererede politi, som blev sat ind mod strejkende arbejdere i 1935. Man svigtede de revolutionære kræfter i Fransk Indokina og forbød franske arbejdere at komme deres klassefæller i Spanien til hjælp. Folkefrontsregeringen i Spanien vendte sig imod fabriksbesættelser og jordløse bønders bevægelse for at få uddelt jorden og alle andre forsøg på at indføre socialisme.

I samarbejde med Spaniens Kommunistiske Parti oprettede det russiske sikkerhedspoliti, NKVD, adskillige hemmelige fængsler især i området omkring Madrid. I et af disse fængsler blev lederen af det anti-stalinistiske parti, POUM, først alvorligt tortureret for derefter at blive myrdet. Den danske trotskist Aage Kjelsø, der var blevet hvervet til den internationale brigade på et fransk hvervningskontor af kroaten Josip Broz – den senere marskal Tito – sad i et andet NKVD-fængsel, og kun det faktum, at de spanske fangevogtere benyttede et bombeangreb mod Madrid til at åbne dørene for ham, frelste ham fra at lide samme skæbne.

» I perioden, hvor folkefrontstaktikken og dens efterfølger – samarbejdet i 'befrielsesregeringerne' – herskede, forblev mange muligheder for socialistiske revolutioner uudnyttede«

I Kina fik kommunisterne først ordre til at tilslutte sig Chiang Kai-sheks Koumintang, og dette resulterede i en nedslagtning af arbejderklassen i Shanghai, da med det såkaldte Venstre-Koumintang, der resulterede i endnu flere massakrer. De oprindelige kommunistiske ledere tilsluttede sig derefter den internationale venstreopposition, mens stalinisten Mao Zedong i spidsen for 6000 af de resterende kommunister indledte »den lange march«.

Efter at have ydet disse bidrag i folkefrontsregeringernes tjeneste blev kommunisterne igen sat udenfor. Enten fordi fascisternes vandt kampene, eller også fordi de nu stabiliserede borgerlige partier ikke mere havde brug for deres tjenester.

I 1943 opløste Stalin Komintern som en gestus over for sine vestlige allierede, og han indgik aftaler med dem om at dele Europa op i mellem de to parter. Som en følge heraf modtog de græske kommunister ikke længere støtte fra Sovjetunionen, og de led følgelig nederlag over for de britiske ekspeditionsstyrker. I nogle af de andre vestlige lande blev kommunisterne medlemmer af befrielsesregeringerne, som også var med til at stabilisere kapitalismen efter Anden Verdenskrig (i Italien var det stort set kun de kommunistiske partisaner, der havde våben). Et forsøg på at dele Jugoslavien mellem Moskva og Vesten slog derimod fejl, fordi det var jugoslaverne selv, der havde befriet Jugoslavien under Titos ledelse.

Modsætningerne mellem Stalin og Tito var en af baggrundene for, at man i 1947 oprettede Kommunistisk Informationsbureau – Kominform – som blev opløst igen i 1956.

»Teorien« om den etapevise revolution

I perioden, hvor folkefrontstaktikken og dens efterfølger – samarbejdet i »befrielsesregeringerne« – herskede, forblev mange muligheder for socialistiske revolutioner uudnyttede. Senere

betød sammenbruddet for Sovjet og den efterfølgende forvirring i tidligere kommunistiske partier, at millioner af mennesker tabte lysten til at beskæftige sig med politik og trak sig tilbage til privatlivets fred.

Men før jeg forlader min kritik af stalinismen, er det også nødvendigt at forklare de dybe virkninger af en anden »teori«, som stalinismen frembragte, og som stadig præger store dele af venstrefløjen og især de resterende kommunistiske partier og deres tilhængere.

Det er »teorien« om den etapevise revolution, som opdeler kampen for socialismen i to adskilte faser.

Først gælder det om at etablere og forsvare det borgerlige demokrati. Når det så først er gjort, kan man begynde at forberede næste fase, nemlig kampen for socialismen.

Selv om Stalin for længst er død, så lever disse ideer videre i bedste velbefindende. Også selvom det bliver mere og mere åbenlyst, at de problemer, verden står overfor, slet ikke kan løses inden for kapitalismens rammer.

Men lad os prøve at se nærmere på, hvad der reelt skete, mens Lenin selv stod i spidsen for Komintern og for den russiske revolution.

Den 14. oktober 1921 skrev Lenin i »Læren fra Oktober«, at en borgerlig, demokratisk revolution har en indbygget tendens til at gå over i en socialistisk revolution.

»Men for at konsolidere den borgerlige-demokratiske revolutions resultater«, skrev Lenin, »var vi tunget til at gå videre; og vi gik videre. Vi løste den borgerlige-demokratiske revolutions problemer, som et 'biprodukt', sideløbende med vore egne selvstændige proletarisk-revolutionære, socialistiske aktiviteter... Den første udviklede sig til den anden. Den anden løser under sit forløb den førstes problemer. Kamp, og kamp alene, afgør, hvor langt den anden vil have held til at distancere sig fra den første...«

Sovjetsystemet er et af de mest levende beviser på, hvordan den ene revolution udvikler sig til den anden«.

Lenin kaldte denne indbyggede tendens for den »uafbrudte revolution«, Trotskij kaldte den samme tendens for den »permanente revolution«.

Mulighederne for, at denne tendens kan slå igennem, er ikke blevet forringet siden 1917. Tværtimod er mulighederne mangedoblet. Aldrig har proletarerne – i betydningen de besiddelsesløse med hensyn til produktionsmidler – været større end i dag.

Men – og der er i høj grad et men!

For det første halter bevidstheden langt efter den objektive udvikling. At kapitalismen længe har været et råddent system erkendes af os alle. Men for at gøre noget effektivt ved det, må vi først organisere os.

Oktoberrevolutionen. I 1930'erne fejrede man stadig revolutionen, selv om Stalins styre havde betydet voldsomme forandringer f.eks. afskaffelse af sovjetsystemet.

Hvor langsom en sådan organiseringsproces foregår, så vi tydeligt efter krisen på børsen i 1929, hvor det tog frem til udbruddet af Anden Verdenskrig, før den amerikanske arbejderbevægelse var parat til at slå igen.

Organiseringen af internationale sammenslutninger af revolutionære, som jeg mener også er nødvendigt, tager endnu længere tid.

Den Første Arbejderinternationale blev oprettet på en kongres i London i 1864, hvor Marx og Engels var drivende kræfter, men hvor også anarkister var fremtrædende medlemmer. Den overlevede ikke virkningerne af Pariserkommunen, men gik i opløsning igen i 1876. Dog ikke før, den havde efterladt sig spor i nogle lande, blandt andet i Danmark, hvor Luis Pio i tæt samarbejde med Karl Marx i 1871 gav

stødet til dannelsen af Den Internationale Arbejderassociation for Danmark, hvorfra fremvæksten af de faglige og politiske arbejderbevægelser i Danmark kan dateres.

Den Anden Internationale blev oprettet i 1889, hvor den aldrende Engels var hædersgæst, men den gik faktisk i opløsning under Første Verdenskrig i 1916. Efter Anden Verdenskrig blev den dog gendannet i 1923 under navnet Socialistisk Arbejderinternationale, som i dag er skredet kraftigt mod højre og blandt andet indtil Mubaraks fald i Egypten også havde hans parti som medlemsorganisation, ligesom Ben Alis parti i Tunesien også var medlemsorganisation. Den støtter helhjertet imperialismen.

Komintern blev oprettet i 1919 og opløst igen i 1943. Den efterlod millioner af desillusionerede medlemmer.

I 1938 oprettedes Fjerde Internationale, der med udsigt til en ny krig har bestræbt sig på at redde det oprindelige revolutionære program igennem krigen – bl.a. ideen om at søge at forvandle enhver imperialistisk krig til en borgerkrig imod imperialismen. Men den var også blevet stærkt svækket af Stalins forfølgelser, som blandt andet udryddede alle i den engang så stærke venstreopposition i Rusland. Hvor kraftige disse udryddelser har været, ses af den kendsgerning, at det først var på Fjerde Internationales sidste verdenskongres i 2010, det lykkedes at få anerkendt en lille russisk sektion.

Den 21. november 2009 udsendte Venezuelas præsident Hugo Chávez en opfordring til at danne en Femte Internationale. Forslaget blev hilst med bifald – og med store reservationer. Mange frygter, at Internationalen vil blive for tæt knyttet til den Venezuelas statsapparat, og dets støtte til regimer som det iranske og Gadaffi-regimet i Libyen.

Tidligere havde vi råd og tid til at formulere det, vi kæmpede for under slagordet: Socialisme eller barbari!

Det har vi ikke længere. I dag må slagordet nærmest blive: Socialisme eller undergang!

Enhver kan se, at hvis de frie markeds kræfter bliver ved med at udfolde sig, så er det selve naturen, der står på spil.

Derfor haster det med en afklaring af de vigtigste spørgsmål, som dette indlæg lægger op til.

Vagn Rasmussen er mangeårigt medlem af SAP og Fjerde Internationale

Krigsskib for pilgrimme

AF SØREN SØNDERGÅRD

Endnu engang stod Victor Mortensen og ventede på kystbanen på Østerport Station. Denne fantastiske jernbane, der efter 113 års drift stadig kørte med stort set samme hastighed, men nu med en præcision som i en bananrepublik. Miraklernes tid var ikke forbi, toget kørte ind på stationen efter køreplanen.

Med denne underfundighed starter Jørgen Bodilsens seneste – eller mere præcist: første og hidtil eneste – roman: »Syndikatet«. Debutromanen har fået undertitlen »en politisk thriller«. Og det er i sandhed korrekt.

Efter kystbanetogets mirakuløse overholdelse af køreplanen følger i hurtigt tempo en ung kurdisk kvinde, et lukningstruet værft, en ordre på tre krigsskibe, en forsvunden konto med 80 millioner i Schweiz, nogle svagtseende politikere og tillidsfolk, en krig mellem Iran og Irak, et par mord i Helsingør og omegn, en hæderlig politimester, en glemt affaldscontainer og en sensation, der ryster Danmark.

Selv om noget af ovenstående måske er hentet fra fiktionens verden, så tager thrilleren udgangspunkt i den skinbarlige virkelighed. Nemlig bygningen af tre skibe på Helsingør Værft. I øvrigt de tre sidste, som løb af stablen i værftets 101 år lange historie før lukningen i 1983.

Officielt var der tale om handelsskibe bestilt af rederiet »Iraky Lines«, som var ejet af det irakiske forsvarsministerium. Imidlertid skulle man være idiot – eller løgner – for ikke at erkende, at der i virke-

ligheden var tale om krigsskibe beregnet til troppetransport.

Også den gang sad en del idioter og løgnhalse i Rigets fornemmeste positioner. Dels i den socialdemokratiske Anker Jørgensen-regering, hvor industriminister Erling Jensen (valgt i Helsingør-kredsen!) spillede en central rolle i de indledende forhandlinger. Dels i den efterfølgende borgerlige Schlüter-regering, som systematisk dækkede over sandheden og tillod den endelige levering.

Også tillidsfolkene på værftet valgte af hensyn til beskæftigelsen at »sætte kikkerten for det blinde øje«, som den kommunistiske fællestillidsmand, Thomas Nielsen, senere indrømmede.

Når det var så vigtigt at fastholde løggen om uskyldige »handelsskibe«, så skyldtes det selvfølgelig modtageren, nemlig Iraks diktator Saddam Hussein. Allerede ved ordrens indgåelse var han »en slemmer karl«, som undertrykte sin egen befolkning, ikke mindst kurderne. Og den 22. september 1980 angreb han Iran. Alene derfor burde handlen være afblæst på grund af de gældende danske regler om ikke at eksportere krigsmateriel til krigsførende lande.

Men showet fortsatte. Helt ind i folketinget, hvor daværende folketingsmedlem for VS, Steen Folke, i efteråret 1982 og foråret 1983 stillede fire spørgsmål til henholdsvis industriminister Ib Stetter, forsvarsminister Hans Engell og justitsminister Erik Ninn-Hansen.

Det skete på baggrund af oplysninger i SAPs ugeavis Klassekampen den 7. oktober

1982, som påviste, at der i virkeligheden var tale om troppetransportskibe. Bl.a. blev der ud over den normale besætning på 20-30 mand indrettet plads til et »ekstra mand-skab« på 250-300 personer, men uden at der samtidig blev lavet nogen fælles faciliteter til disse, f.eks. køkken og kantine.

Stillet overfor disse kendsgerninger forsvarede den borgerlige regering sig med, at rederen – dvs. det irakiske diktatur – havde oplyst, at de ekstra pladser var beregnet til »pilgrimme«.

Det fik Steen Folk til at fare i flint: »Hel-lige enfold. Man kan vel næppe forvente, at rederen skal oplyse, at det egentlige formål er troppetransport – vel vidende, at dansk lovgivning i så fald vil forhindre leverancen. Men det er mildest talt usandsynligt, at disse avancerede roll on/roll off-skibe nogen sinde vil blive brugt til transport af pilgrimme. I den forbindelse er det i hvert fald svært at forestille sig nytten af skibenes helikopterlandingsdæk, kanonfundamenter og 'strong room', velegnet til opbevaring af ammunition. Det kan naturligvis ikke udelukkes, at sidstnævnte i virkeligheden er beregnet til særligt beskyttet transport af et større antal eksemplarer af Koranen«.

Lige meget hjalp det. Og selv ikke mange år senere har det officielle Danmark vejet fra sin forklaring. F.eks. i forbindelse med Irak-krigen, hvor Villy Søvndal og jeg forsøgte at afdække samarbejdet med den irakiske diktator.

I februar 2004 spurgte jeg f.eks. statsminister Anders Fogh Rasmussen, »om de danske myndigheder var i besiddelse af

» Når det var så vigtigt at fastholde løggen om uskyldige 'handelsskibe', så skyldtes det selvfølgelig modtageren, nemlig Iraks diktator Saddam Hussein«

oplysninger om, hvad Irak ville bruge de tre skibe fra Helsingør Skibsværft til, inden de blev eksporteret til Irak, herunder hvorfor de blev indrettet med forstærket fordæk og et for et fragtskib meget stort antal passagerpladser?».

Men det havde han ikke andet end lirum-larum til overs for. Måske ikke så underligt, når man husker på, at en yngre Anders Fogh Rasmussen i 1982 indtog en fremtrædende post i Venstre under den borgerlige regering, som godkendte afskibning af krigsfartøjerne til den irakiske diktator. Hans stiltiende accept dengang passede jo ikke så godt ind i det image at være den store Saddam-basher, som han senere forsøgte at fremstille sig selv som.

Så var der andre, som var mere ærlige. F.eks. mangeårig generalstabsofficer, Michael H. Clemmensen, som en del år efter leveringen af de irakiske skibe udtalte til Jyllands-Posten: »Jeg selv og mine officerskolleger grinede meget dengang, da en fagforeningsmand fra Metal stod på kajen i Helsingør og fortalte, at de tre skibe var civile. Alle kunne jo se, det var landgangsskibe«!

Denne spændende historie har Jørgen Bodilsen alle forudsætninger for at fortælle. Han arbejdede som elektriker på Helsingør Værft i den periode, hvor de tre skibe blev bygget. Og det var faktisk ham, som var hovedkilden til den tidligere omtalte artikel i Klassekampen.

Jørgen Bodilsens mission er at få dén historie frem. Det giver bogen fremdrift og autenticitet. Mest vellykket, når han beskriver politiske processer og livet

bler, folk rygrbejlavet. Le- l på g er

ncer- har fordi det opgæ- t hi- støt- nem Det der- an-

edes ge u- af o- ger i

nen trak- sten, for en i Når kon- og ikke kon-

Hel- ieres nas- ntil- no-

ar- er rer iet. på vel- ab. har lige get ste vil i - so- til, rfr- ler len au- rist rrs- ne. jar ide

Troppetransport- skib til Iraq's krigs-maskine

Helsingør Værft leverer tre 'containerskibe' til Iraq

Et af skibene på Helsingør Værft til Saddam Husseins krigsmaskine.

KT-foto.

Af Kurt Sørensen

Om nogle måneder leverer Helsingør Værft tre skibe til en krigsførende magt, til Saddam Husseins diktatoriske regime i Iraq – klar til indsats i regimets militærmaskine, skønt de officielt kaldes containerskibe. Som sådanne bygger Helsingør Værft dem. Mangt og meget tyder på, at de i virkeligheden er troppetransportskibe, som desuden i fredstid kan bruges som containerskibe. I to år har Iraq nu været i krig mod nabostaten Iran.

teres kanoner. I sig selv er det ikke så usædvanligt. Det samme gøres på mange nye skibe – i tilfælde af en mobiliseringssituation, hvor flåden inddrager civile skibe.

Stort 'mandskab'

At skibene ikke først og fremmest skal bruges som lastskibe, antydes til gengæld klart af, at der på hver af dem er køjeplads til et 'ekstra mandskab' på 250-300 mennesker – hvilket er såre usædvanligt i en tid, hvor skibenes mandskab reduceres mest muligt. Desuden er der ik-

'Hvad fantasien rækker til'

Vi har spurgt fællestilsidsmanden på værftet, Thomas Nielsen, om han kan bekræfte, at de tre containerskibe i virkeligheden er troppetransportskibe.

– Det kan jeg ikke sige noget om. Jeg vurderer, at det er ganske almindelige lastskibe. Men de kan da også bruges til...

– Til hvad?

– Ja til hvad fantasien rækker til, siger Thomas Nielsen.

Thomas Nielsen tilføjer: – For at fjerne en blindtarm skal man bruge en kniv. Den samme kniv

SAPs ugeavis Klassekampen kunne den 7. oktober 1982 afsløre at der i virkeligheden var tale om troppetransportskibe. Oplysningerne førte til at VS'eren Sten Folke rejste sagen i folketinget.

omkring værftet. Mindre vellykket – efter min mening – når han giver sig i kast med de dybere personanalyser, som alligevel altid ender med, at noget er gået galt i barndommen.

Men hele vejen igennem med en vidunderlig underspillet humor. Som når værkføreren overfuser en værftsarbejder, som kommer for sent med bemærknin-

gen: »Ved du, hvad tid vi starter her?«. Og den ansatte svarer: »Prøv at spørge en af de andre, de er som regel startet, når jeg kommer!«.

»Syndikatet – en politisk thriller« kan købes i boghandlen eller hos www.skriveforlaget.dk. Prisen er 149 kroner for de 174 sider.

20+ DANSKERE KLAR TIL FRANKRIG OG REVOLUTIONER

For 28. gang afholder Fjerde Internationale deres International Socialistisk Ungdomslejr. I år afholdes lejren i Sydfrankrig ved byen Fumel. En by som historisk har været kendt for arbejderkamp, selvstyrede fabrikker og befolkningens kamp for højere levestandard.

Men på trods af at det var byens historiske betydning der gjorde det muligt for vores franske kammerater at låne et rugbystadion til lejren, så vil byen nok komme i baggrunden når lejren i år vil udspille sig kun 4 timers kørsel fra Barcelona, og netop byer som Barcelona og Madrid er et godt symbol på den underliggende dagsorden for dette års lejr.

Med revolutionerne i de arabiske lande, med de sociale kampe mod den økonomiske krise i flere europæiske lande og senest af alt med opstanden i Spanien er der i år lagt op til en lejr med både politiske diskussioner om perspektiverne for disse kampe, men også med reel erfaringsudveksling mellem forskellige lande om hvordan kampene udkæmpes og den politiske situation bruges i hvert enkelt land.

En politisk situation som måske i første omgang kan virke lang væk fra vores danske land og diskussioner om hvorvidt det er bedst at arbejde eller spare sig ud af den økonomiske krise. Men netop i en sådan situation hvor Enhedslisten herhjemme skal være parlamentarisk grundlag for en ny regering, og hele Enhedslistens parlamentariske strategi kan diskuteres. I sådan en situation er det mere end gavnligt at få den direkte viden om en alternativ strategi, hvor presset kommer nedefra, og hvor det ikke er gennem de parlamentariske kanaler der skal udstikke retningslinjerne for hvornår der skal aktioneres og demonstreres.

En ting er selvfølgelig den politiske skoling og diskussioner. En helt anden vinkel er oplevelsen af det sammenhold det helt naturligt giver når man mødes med 600 kammerater fra hele Europa mm., netop denne fantastiske følelse, der år efter år får folk til at deltage på lejren, vil nok kun blive endnu stærkere i år. Gennem det sidste stykke tid har flere ungdomsgrupperinger med relationer til fjerde internationale effektivt koordineret deres arbejde, og fået skabt solidaritetsaktioner rundt om i Europa til fordel for vores spanske kammerater, her kan især nævnes: Italien, Grækenland, Portugal og Belgien som alle aktivt har prøvet at lave solidaritetsarbejde med lejrene i Madrid og Barcelona.

Derfor kan man også forventet at stemningen i baren, til festerne og på diskoteket kun vil blive endnu bedre i år, og have endnu større succes med at drive folk samme på tværs af grænser.

Fra Dansk side vil vi i år prøve at bidrage politisk med erfaringer omkring: klimaforandring og COP-processer, parlamentarisk strategi og opbygningen af brede antikapitalistiske partier, Queer teori, krigsmodstand mod krigen i Libyen (i samarbejde med franske kammerater), Feministisk historie, klima og overgangskrav, ungdomsorganisationer, trotskisme for begynder mm.

Program for lejren: se www.socialistiskinformation.dk

Praktisk:

Tid og sted: Fumel, Frankrig, afrejse fredag den 22. juli og hjemkomst mandag den 1. august.

Pris: 3.000 kroner, som dækker ophold, mad og transport frem og tilbage. Depositum på 500 kroner skal indbetales snarest til: reg. nummer: 1551, konto nummer: 5100852

Tilmelding og spørgsmål: sap@sap-fi.dk